

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**

« ____ » _____ **2022 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових
результатів операційної діяльності підприємства**

**Виконала: здобувачка
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Гапон О.С.**

Керівник: доц. Бардадим М.В.

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОН молодь спорту України
від 29 березня 2012 року № 384)

ДНПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та УФЕБ
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу вищої освіти

Гапон Ользі Сергіївні

- 1. Тема дипломної роботи** «Удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства»
керівник роботи Бардадим Марія Василівна, к.е.н., доцент
затверджено наказом по ДДАЕУ від «29» листопада 2021 р. № 3641
- 2. Строк подання студентом роботи** – 10 лютого 2022 року.
- 3. Вихідні дані до роботи** Закони України, Постанови КМУ, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативні документи, річні звіти підприємства, дані аналітичного та синтетичного обліку, навчальні посібники, підручники, періодична література, праці провідних вчених економістів, облікові дані та звітність ТОВ «Новий Заповіт» Гуляйпільського району Запорізької області.
- 4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** 1. Теоретико-методичні аспекти обліку і контролю фінансових результатів. 2. Стан організації обліку фінансових результатів операційної діяльності в досліджуваному підприємстві. 3. Стан організації контролю формування фінансових результатів операційної діяльності та його удосконалення у ТОВ «Новий Заповіт». Висновки та пропозиції.
- 5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).** Узагальнена характеристика результативності господарської діяльності підприємства. Схема організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. Організаційна структура досліджуваного ТОВ «Новий Заповіт». Оцінка майна та капіталу ТОВ «Новий Заповіт». Динаміка зміни вартості майна ТОВ «Новий Заповіт». Фінансові результати діяльності ТОВ «Новий Заповіт». Динаміка зміни доходу від реалізації, собівартості реалізованої продукції і фінансового результату ТОВ «Новий Заповіт». Документальне забезпечення доходів і витрат операційної діяльності ТОВ

«Новий Заповіт». Формування фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт». Узагальнена схема обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до розроблених пропозицій щодо аналітичних даних. Об'єктна модель внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 2 лютого 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор №	Назва етапів дипломного роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітки
1.	Теоретико-методичні аспекти обліку і контролю фінансових результатів	Березень - квітень 2021р.	
2.	Фінансова-економічна характеристика підприємства	Травень - червень 2021р.	
3.	Практичні аспекти організації обліку і контролю фінансових результатів операційної діяльності підприємства	Липень - вересень 2021р.	
4.	Удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства	Жовтень - листопад 2021р.	
5.	Вступ	Грудень 2021р.	
6.	Висновки і пропозиції	Грудень 2021р.	
7.	Оформлення роботи	Січень 2021р.	

Здобувачка _____ Гапон О.С.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Бардадим М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	5
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	10
1.1. Економічний зміст та класифікація фінансових результатів в обліку	10
1.2. Теоретичні аспекти організації контролю фінансових результатів операційної діяльності підприємства	14
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю фінансових результатів	18
Висновки до першого розділу	22
РОЗДІЛ 2. СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	24
2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Новий Заповіт»	24
2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики ТОВ «Новий Заповіт»	32
2.3. Первинний, синтетичний і аналітичний облік фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт»	34
2.4. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів операційної діяльності	37
Висновки до другого розділу	40
РОЗДІЛ 3. СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ У ТОВ «НОВИЙ ЗАПОВІТ»	44
3.1 Актуальні та проблемні питання контролю формування	

	4
фінансових результатів операційної діяльності підприємства	44
3.2. Стан організації внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства	48
3.3. Удосконалення організації контролю формування фінансових результатів операційної діяльності у ТОВ «Новий Заповіт»	52
Висновки до третього розділу	55
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	69

РЕФЕРАТ

Тема „ Удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства ”

Магістерська робота: 69 ст. основного тексту, 4 табл., 15 рис., 6 додатків, 76 літературних джерел.

Об’єктом дослідження є процес організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства.

Методи дослідження. методи синтезу, аналізу, індукції, дедукції, метод порівняння статистичних даних, графічний, розрахунково-конструктивний.

Узагальнено теоретико-методичні аспекти обліку і контролю фінансових результатів. Проаналізовано фінансово-економічну характеристику підприємства. Охарактеризовано організацію роботи бухгалтерської служби та оцінено базові засади облікової політики підприємства. Визначено стан організації обліку і контролю формування фінансового результату операційної діяльності підприємства. Запропоновані напрями удосконалення організації обліку і контролю формування фінансового результату операційної діяльності підприємства.

Результати впроваджені в діяльність товариства з обмеженою відповідальністю «Новий Заповіт» Гуляйпільського району Запорізької області.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, ВИТРАТИ, ВИРУЧКА, ДОХОДИ, ЗБИТОК, ПРИБУТОК

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

ФИНАНСОВЫЙ РЕЗУЛЬТАТ, РАСХОДЫ, ВЫРУЧКА, ДОХОДЫ, УБЫТОК, ПРИБЫЛЬ

KEYWORDS

FINANCIAL RESULT, EXPENSES, REVENUE, INCOME, LOSS, PROFIT

ВСТУП

Актуальність дослідження. Основною метою діяльності будь якого підприємства в сучасних умовах економічних перетворень є одержання максимального прибутку за мінімальних витрат. Одним із ключових показників підприємства, що визначає ефективність його діяльності, є фінансовий результат, адже «фінансові результати є основою для інвестиційного розвитку підприємства, розширення його діяльності та забезпечення досить вигідного місця серед конкурентів відповідної галузі» [19]. Доходи і витрати, які формують фінансовий результат підприємства, є специфічним об'єктом контролю і потребують особливої уваги. За таких обставин удосконалення механізму організації внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві набуває важливого значення.

Дослідження організації обліку і контролю формування фінансових результатів знайшла висвітлення у працях таких вітчизняних науковців, як Білуха М.Т., Бородкін О.С., Бутинець Ф.Ф., Гуцайлук З.В., Дем'яненко М.Я., Кірейцев Г.Г., Кужельний М.В., Лінник В.Г., Моссаковський В.Б., Огійчук М.Ф., Саблук П.Т., Савчук В.К., Сук Л.К., Чумаченко М.Г. та інші вчені. Проте низка питань досі залишається недостатньо вивченою, що зумовило актуальність даного дослідження

Метою дипломної роботи є узагальнення теоретичних положень, а також розробка практичних заходів та рекомендацій щодо удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства. Досягнення зазначеної мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань:

- дослідити теоретичні аспекти організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства;
- проаналізувати фінансово-економічну характеристику підприємства;
- охарактеризувати організацію роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства;

– дослідити стан організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності в досліджуваному підприємстві;

– запропонувати шляхи удосконалення організації облікового та контрольного забезпечення формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства.

Об’єкт дослідження – є процес організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства.

Методи дослідження. У процесі вирішення поставлених завдань використано такі наукові методи й прийоми аналізу: синтезу, аналізу, індукції, дедукції (для визначення сутності категорій «фінансові результати» та «внутрішній контроль»); метод порівняння статистичних даних (для виявлення основних проблем та тенденцій фінансово-економічної характеристики підприємства); графічний метод (наочне представлення отриманих результатів дослідження у вигляді рисунків та графіків); розрахунково-конструктивний (для визначення напрямів оптимізації контрольних заходів організації формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства).

Інформаційною базою дипломної роботи стали законодавчі та нормативні акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства, дані звітності досліджуваного підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в розробці напрямів удосконалення організації обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства, а саме:

удосконалено:

- дефініцію категорії «фінансові результати», як виражений у

грошовій формі показник, що відображає результат фінансово-господарської діяльності підприємства (прибуток чи збиток) та зміни власного капіталу за визначений період.

- методичний інструментарій у вигляді спеціального розділу «Облік фінансових результатів» до Наказу про облікову політику в частині Робочого плану рахунків, що дасть можливість на легітимному рівні відображати деталізовану інформацію щодо формування витрат, доходів і фінансових результатів операційної діяльності.

набуло подальшого розвитку:

- деталізація рахунків - субрахунків другого порядку до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 901 «Собівартість реалізованої готової продукції», 93 «Витрати на збут», та субрахунку 791 «Результат операційної діяльності» для ефективного обґрунтування рішень та підвищення ефективності їх реалізації

- організаційно – методичні засади внутрішнього контролю у вигляді об'єктної моделі внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства; методики проведення перевірки фінансового результату операційної діяльності; форми робочого документа перевіряючого. Сукупність пропозицій дозволить не просто фіксувати факти, але й аналізувати причини їх виникнення і наслідки, які вони несуть, дають можливість вірно оцінити небезпеку виникнення ризиків і здатність управління ситуацією.

Апробація результатів дипломної роботи. Основні теоретичні положення і практичні результати дипломного дослідження доповідались та обговорювались на III Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Результати розвитку наукової думки: 2021» (м. Вінниця, 24.12.2021р).

Публікації. Основні положення дипломної роботи представлені у 1 науковій праці, зокрема, 1 теза доповіді – у збірнику матеріалів науково-практичних конференцій.

Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, додатків, списку використаних джерел 76 найменувань, містить 4 таблиці, 15 рисунків, 6 додатків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 69 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Економічний зміст та класифікація фінансових результатів в обліку

Головною метою діяльності будь-якого підприємства є отримання фінансового результату, звісно позитивного та пошук шляхів його збільшення. Результат господарської діяльності підприємства відображається у фінансово-економічних показниках, що характеризують його фінансовий стан. В розвитку та діяльності підприємства фінансовий результат є основним підсумковим показником, тому питання фінансових результатів в обліку є ключовим.

Трактування поняття фінансових результатів є досить широким. Це питання хвилювало не лише науковців у сфері бухгалтерського обліку, але й з точки зору: фінансів, економічної теорії, філософії. Відповідно містить багато суперечностей і тому є актуальним в дослідження і на сьогодні.

Одним із ключових об'єктів наукових досліджень в сфері економічної теорії є фінансові результати, які є універсальною категорією показника ефективності діяльності. Категорія «фінансові результати» враховує обидві сторони двоєдиного завдання: скільки отримано і якою ціною.

Поняття фінансового результату тісно пов'язане з поняттям прибуток, доходи та витрати.

Як економічна категорія фінансовий результат підприємство одержує шляхом порівняння за звітний період одержаних доходів з понесеними витратами. Перевищення доходів над витратами, що були здійснені для отримання їх, свідчить про отримання позитивного фінансового результату (прибутку), в іншому випадку – перевищення витрат над доходами – негативний фінансовий результат (збиток).

Категорія фінансовий результат є значно ширшим поняттям ніж

прибуток. Показник прибутку виражається у двох формах: прибуток чи збиток і є відображенням фінансового результату господарської діяльності підприємства. Одержання прибутку (позитивне значення) свідчить про ефективну роботу підприємства та наявність вільних засобів для його розвитку. Негативне значення категорії фінансового результату (збиток) - низький рівень роботи підприємства, неефективність в управлінні, відсутність результативності роботи. Отже, фінансовий результат характеризує як якісні так і кількісні показники результативності роботи підприємства [11].

В підтвердження того, що поняття результативності господарської діяльності є значно ширшим за своїм змістом є узагальнена характеристика, яка відображена на рисунку 1.1.

Рис.1.1 Узагальнена характеристика результативності господарської діяльності підприємства

Джерело: побудовано автором самостійно

Категорію фінансовий результат науковці розглядають як в економічному, так і в обліковому аспекті.

Так, Вороніна О.О. під фінансовим результатом розуміє якісну характеристику фінансово-господарської діяльності, яка в цілому характеризує результат економічних відносин підприємства [13].

Фінансовий результат, як грошову форму підсумків господарської діяльності організацій або їх підрозділів, що виражена в прибутках чи збитках, розглядає Мочерний С.В. [37]. А Бутинець Ф.Ф. фінансовий результат розглядає як прибуток або збиток організації, зіставлення доходів і витрат підприємства, що відображені в звіті [10].

Ще одним показником ефективності діяльності підприємства є зміна обсягу власного капіталу. Зміни утворюються внаслідок проведених на підприємстві господарських операцій, але не впливають на величину фінансового результату, а лише його доповнюють. Так, наприклад, Кондраков Н.П. фінансовий результат трактує як відображення зміни власного капіталу за визначений період у результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства [23].

Міжнародне значення поняття фінансові результати можна узагальнити трьома трактуваннями як: різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду; різниця між величинами доходів і витрат діяльності протягом звітного періоду; порівняння величини власного капіталу на початок та на кінець звітного періоду.

Зробивши аналіз визначення в науковій літературі терміна «фінансові результати», пропонуємо своє трактування, де фінансові результати – це виражений у грошовій формі показник, що відображає результат фінансово-господарської діяльності підприємства (прибуток чи збиток) та зміни власного капіталу за визначений період.

Одним із найважливіших аспектів організації бухгалтерського обліку на підприємствах є розробка класифікація фінансових результатів, яка здатна максимально задовольнити інформаційні потреби користувачів.

Практичне значення класифікації фінансових результатів відображається в наступному:

- забезпечує групування та систематизацію даних про доходи, витрати і фінансові результати, які є основними об'єктами бухгалтерського обліку в залежності від цільової спрямованості їх використання;

- значною мірою визначає основні напрями організації бухгалтерського обліку доходів, витрат і фінансових результатів на прикладному рівні, оптимальний ступінь співвідношення та взаємозв'язку окремих його елементів, вибір відповідних методів обліку, планування, контролю, аналізу і моделювання управлінських рішень.

Розглянемо докладніше класифікацію фінансових результатів в обліку.

За значенням підсумкового результату господарювання розрізняють позитивний фінансовий результат (прибуток) і негативний фінансовий результат (збиток). При цьому прибуток - це сума, на яку одержані доходи перевищують понесені витрати. Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходів для отримання яких здійснені ці витрати.

В розрізі видів діяльності виділяють фінансовий результат від звичайної діяльності (операційної та не операційної) та надзвичайних подій.

Фінансовий результат від звичайної діяльності є прибуток чи збиток від основної діяльності підприємства, а також від операцій, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення. Фінансовий результат від операційної діяльності є результатом виробничої або комерційної діяльності. Що стосується фінансових результатів від не операційної діяльності, то це результати від фінансових інвестицій, тобто від інвестування в акції, облігації та інше.

Фінансовий результат від надзвичайних подій, це результат від операцій, які відрізняються від звичайної діяльності та які бувають інколи (стихійне лихо, пожежа, тощо).

За процесом формування фінансовий результат, тобто прибуток чи збиток, розрізняють як валовий прибуток, прибуток до оподаткування та чистий прибуток. Тобто фінансовий результат класифікується в залежності від порядку «чищення» доходів від понесених їм у процесі господарської діяльності витрат

Так, валовий прибуток визначається як різниця між чистим доходом (одержаний дохід мінус непрямі податки) від реалізації продукції (робіт,

товарів, послуг) і собівартістю реалізації продукції. Прибуток до оподаткування розраховується як різниця між валовим прибутком та іншими витратами звітного періоду, а чистий прибуток характеризує обсяг прибутку, що залишається на підприємстві після сплати податку на прибуток.

По періоду формування виділяють прибуток попереднього та звітного періоду. Така класифікація необхідна для аналізу виявлення відповідних трендів динаміки, побудови відповідного базису розрахунків та інше.

За характером розподілу в складі прибутку, що залишається після сплати податків та інших обов'язкових платежів, виділяють частину, що капіталізується і ту частину, що споживається. При цьому капіталізований прибуток спрямовується на фінансування приросту активів підприємства, а спожитий прибуток – на виплати власникам, акціонерам, персоналу, соціальні програми підприємства.

Незважаючи на досить значний перелік розглянутих класифікаційних ознак, він, проте, не відображає всього різноманіття видів фінансових результатів, що використовуються у науковій термінології і підприємницькій практиці

1.2. Теоретичні аспекти організації контролю фінансових результатів операційної діяльності підприємства

Фінансово-господарська діяльність в сучасних умовах потребує прийняття правильних та ефективних управлінських рішень. А ефективність управлінських рішень неможлива без ефективної системи контролю. Організація і здійснення контролю – це повний циклічний процес, замкнена система послідовних змін стадій контролю, що відбувається в установленому порядку.

Бутинець Ф.Ф. стверджує: «внутрішній контроль є постійною, щоденною роботою персоналу підприємства, яка унеможлиблює будь-які

зловживання від діючих внутрішніх правил і надає можливість ефективно й економно використовувати ресурси підприємства, а також захищати інтереси працюючих»[10]. Ми погоджуємося з думкою науковця, адже відсутність внутрішнього контролю зменшує ефективність діяльності підприємства.

Система внутрішнього контролю підприємства необхідна для спостереження за законністю і доцільністю господарських операцій і процесів, ефективністю використання майна, грошових коштів, матеріальних цінностей, вибір персоналу для проведення відповідних контрольних операцій. Від якості роботи внутрішнього контролю залежить і проведення зовнішнього контролю.

Контроль фінансових результатів повинен охоплювати всю діяльність підприємства, адже всі проведені господарські операції впливають на кінцевий результат. Звісно, що основний фінансовий результат, який очікують всі підприємства – це прибуток (збиток). Контроль тільки правильності обчислення прибутку (збитку) та його зміни за звітний період, не достатньо для ефективного контролю фінансових операцій. Отже, важливим є не тільки поточний, а й попередній контроль, який повинен здійснюватися 365 днів роботи підприємства і дозволить, за необхідністю, оперативно впливати на результат господарювання і відповідно правильно оцінювати і корегувати прийняті управлінські рішення.

Враховуючи, що фінансові результати досить складний об'єкт, і його не можливо проконтролювати окремо від інших об'єктів, на підприємстві повинна існувати якісна система внутрішнього контролю.

Ефективність внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві залежить від правильності поставлених завдань:

- відображення господарських операцій в первинній документації, її аналіз та подальше відображення в синтетичних регістрах обліку з метою уникнення фальсифікації;
- контроль за ефективністю використання коштів на підприємстві;
- контроль за правильністю складання та відображення інформації

у фінансовій звітності, яка повинна бути достовірно оцінена та зареєстрована;

- виявлення відхилень від планових показників, їх аналіз, відповідальність працівників, відповідальних за дані зміни;
- подання внутрішньої звітності особам, для прийняття управлінських рішень, для її оптимального використання;
- подання інформації з фінансової звітності підприємства [7].

Відображені завдання внутрішнього контролю фінансових результатів є загальними, на практиці можуть суттєво змінюватися і відповідно доповнюватися.

На нашу думку, для проведення контролю фінансових результатів на підприємстві необхідно сконцентрувати увагу не лише на контролі інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності, але й звернути увагу на контроль: за операціями та процесами щодо виникнення доходів і витрат за видами діяльності підприємства; за суб'єктами (працівниками підприємства), які приймають участь у формуванні доходів і витрат.

Система внутрішнього контролю – це взаємодія суб'єкта, об'єкта та засобів проведення контролю. Відповідно Магопець О.А. вважає, що суб'єктами контролю фінансових результатів на підприємстві можуть виступати - управлінський персонал, працівники бухгалтерії, громадські служби підприємства, ревізійні та інвентаризаційні комісії, служби внутрішнього аудиту [29]. На думку Бутинця Ф.Ф., об'єктами контролю є: внутрішньогосподарські підрозділи, які виконують відповідні функції і вносять свій внесок до вирішення загальних господарських проблем [7]. Засобами контролю, за Соколовим Б.Н. є – методи, прийоми та процедури, які дозволяють в процесі господарської діяльності виявити і попередити невідповідність в стані та діяльності об'єктів і предметів контролю невідповідність як нормативно-правовим актам так і прийнятим управлінським рішенням [58].

Джерелами інформації для проведення контролю на підприємстві є

нормативні і законодавчі акти з фінансово-господарської діяльності, з регулювання обліку і контролю, з планування, з правильності розподілу прибутку на підприємстві.

Виділено основні етапи формування системи внутрішнього контролю на підприємстві, які відображено на рис.1.2.

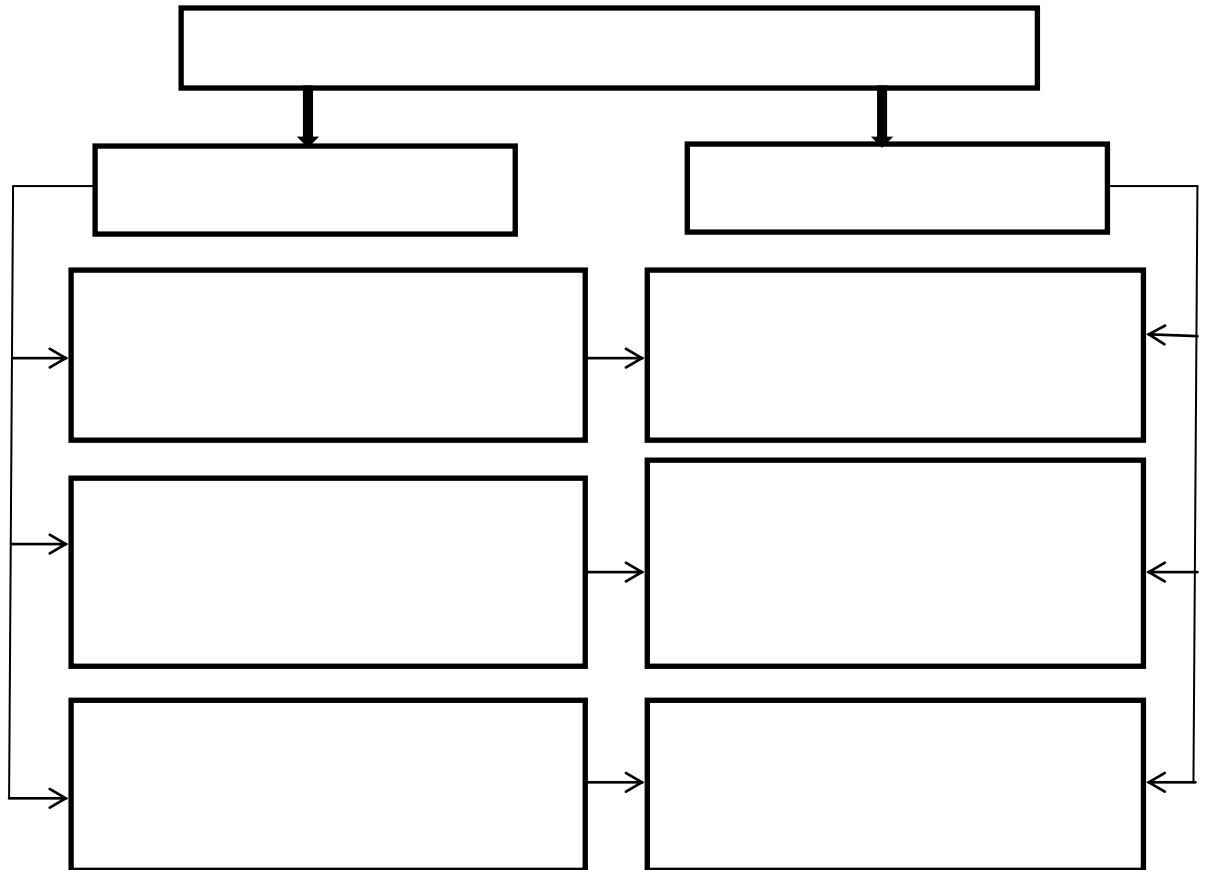

Рис.1.2 Схема організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства

Узагальнено на основі джерела: [74].

Враховуючи, що об'єкт фінансових результатів охоплює досить складну ділянку обліку, усі етапи господарювання, для проведення фінансового контролю на підприємстві необхідно розділити загальний процес на три частини: попередній, поточний та наступний контроль. За рахунок такого розділення контролери охоплюють всі етапи облікового циклу підприємства та одержать інформацію щодо доходів, витрат та фінансових

результатів.

Розглянемо особливості кожного з трьох етапів проведення внутрішнього контролю фінансових результатів.

Попередній контроль – контроль щодо визначення основних вимог і положень щодо формування, розподілу та використання фінансових результатів. Під час цього етапу контролю перевіряється правильність, доцільність та законність отримання доходів, витрат та фінансових результатів.

Поточний контроль – здійснюється для встановлення відповідності господарських операцій вимогам і положенням. Передбачає виявлення фактичних відхилень одержаних доходів, понесених витрат та одержаних відповідно фінансових результатів від запланованих, забезпечити їх оцінку та регулювання. Здійснюється пошук резервів покращення структури фінансових результатів.

Наступний контроль – здійснюється як «профілактичні операції», тобто у разі виявлення неправомірностей. Здійснюється після завершення господарських операцій – ефективність одержаних доходів, понесених витрат і розподіл та використання фінансових результатів за напрямками.

Отже, ефективна організація системи внутрішнього контролю повинна забезпечувати позитивний результат роботи підприємства, раціональне використання всіх елементів його ресурсного потенціалу та недопущення порушення вимог чинного законодавства.

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю фінансових результатів

Ведення бухгалтерського обліку та звітності на підприємстві регламентується нормативно-правовими документами. Такий порядок дає змогу вести бухгалтерський облік і скласти фінансову звітність за єдиними

принципами й формою і таким чином забезпечувати порівнянність облікової інформації [41].

Облік фінансових результатів є одним із основних ділянок бухгалтерського обліку на підприємстві. Будь яка діяльність підприємства: чи то правова, чи облікова, чи фінансова, чи трудова, чи інша, обов'язково регламентується актами вищої юридичної сили. Нормативні документи надходять від Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Міністерства фінансів України. Нормативна інформація не може суперечити правовій інформації [20].

Систему нормативного регулювання обліку та контролю фінансових результатів підприємства можна представити п'ятьма рівнями, кожен з яких охоплює ряд документів.

Нормативні документи першого рівня визначають основні засади обліку поточних зобов'язань підприємства. Положення, що вони містять є обов'язковими для виконання всіма підприємствами України, що не належать до державних. До таких нормативних документів відносяться: Конституція України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, Цивільний кодекс, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», інші законодавчі акти.

Конституція України передбачає та проголошує правові засади суб'єктів підприємницької діяльності та громадян, має найвищу юридичну силу на її основі приймаються закони та нормативні акти. В ній зазначаються економічні права та свободи громадян, можливості людини і громадянина у сфері виробництва, розподілу, обміну і використання матеріальних благ. Саме вони повинні гарантувати економічну свободу людини, її розвиток як вільної, забезпеченої у своїх життєвих потребах особистості [15].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є основним документом з регулювання бухгалтерського обліку в Україні, який визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Згідно Закону

нормативно-правове регулювання питань методології бухгалтерського обліку здійснюється Міністерством фінансів, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти в межах його повноважень. В Законі також зазначений принцип, якого необхідно дотримуватися підприємствам: принцип відповідності доходів та витрат. [48].

Податковий кодекс регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків та зборів, зокрема визначає перелік податків і зборів, та порядок їх адміністрування. Податковий кодекс України відображає забезпечення порядку нарахування та сплати податкових платежів до бюджету [45]. Незалежно від того на якій системі оподаткування знаходиться підприємство, для розрахунку того чи іншого податку беруться доходи, доходи, зменшені на понесені витрати чи фінансовий результат до оподаткування з врахуванням його коригувань, і все це регламентує для податкового обліку саме Податковий кодекс України.

Господарський кодекс України націлений на забезпечення зростання ділової активності господарських суб'єктів, розвиток підприємництва і на цій основі збільшення ефективності суспільного виробництва. Визнання доходів в Господарському Кодексі України ототожнюється із визначенням прибутку.

Господарський та Податковий Кодекси України, на нашу думку, не конкретизують порядок визнання доходів для цілей обліково-контрольної практики на підприємстві.

Другий рівень нормативно-правових відносин займають укази й розпорядження Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України.

Так, зокрема, Положення «Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку», встановлює порядок відображення та зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської звітності підприємствами [53].

Третій рівень займають національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку. Для обліку фінансових результатів найбільш

актуальними є: НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 16 «Витрати» та П(С)БО 17 «Податок на прибуток».

В національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначаються мета, склад, форми і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів [49].

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності розкриває національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» [50].

З допомогою національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» підприємства визначають методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності [51].

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності [52].

Четвертий рівень складають: Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти та методичні рекомендації Міністерства фінансів та інших організацій, які розробляються та затверджуються на основі П(С)БО. На цьому рівні надаються більш докладні роз'яснення щодо ведення обліку доходів підприємства. Дані нормативні акти є більш конкретизованими.

Останній п'ятий рівень займають документи на рівні підприємства – Наказ про облікову політику підприємства, робочий план рахунків

підприємства та інші документи (накази, розпорядження) щодо організації обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства

Висновки до першого розділу

1. Результат господарської діяльності підприємства відображається у фінансово-економічних показниках, що характеризують його фінансовий стан, фінансові результати, які є універсальною категорією показника ефективності діяльності. Поняття фінансового результату тісно пов'язане з поняттям прибуток, доходи та витрати. Фінансовий результат, можна трактувати, як грошову форму підсумків господарської діяльності організацій або їх підрозділів, що виражена в прибутках чи збитках, так і зміною обсягу власного капіталу за визначений період у результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства. Зробивши аналіз визначення в науковій літературі терміна «фінансові результати», пропонуємо своє трактування, де фінансові результати – це виражений у грошовій формі показник, що відображає результат фінансово-господарської діяльності підприємства (прибуток чи збиток) та зміни власного капіталу за визначений період.

2. Організація і здійснення контролю – це повний циклічний процес, замкнена система послідовних змін стадій контролю, що відбувається в установленому порядку. Відсутність внутрішнього контролю зменшує ефективність діяльності підприємства. Ефективна організація системи внутрішнього контролю повинна забезпечувати позитивний результат роботи підприємства, раціональне використання всіх елементів його ресурсного потенціалу та недопущення порушення вимог чинного законодавства.

3. Нормативно-правові документи щодо ведення обліку та контролю фінансових результатів, надає підприємству можливість здійснювати функції управління, аналізу та контрольних прогнозувань щодо отримання доходу,

понесення витрат та одержання прибутку. Систему нормативного регулювання обліку та контролю фінансових результатів підприємства можна представити п'ятьма рівнями, кожен з яких охоплює ряд документів. Будь яка діяльність підприємства: чи то правова, чи облікова, чи фінансова, чи трудова, чи інша, обов'язково регламентується актами вищої юридичної сили. Для цього використовується правова, нормативна та довідкова інформація, яка міститься в Кодексах, Постановах, Наказах, Законах, НП(С)БО, Інструкціях, Методичних рекомендаціях та інших документах.

РОЗДІЛ 2. СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Фінансово-економічна характеристика ТОВ «Новий Заповіт»

Досліджуване підприємство – товариство з обмеженою відповідальністю «Новий Заповіт» розташовано в м. Гуляйполе Гуляйпільського району Запорізької області. ТОВ «Новий Заповіт» було створено в 2000 році. Місце розташування досліджуваного підприємства достатньо вигідне для вирішення логістичних завдань як в процесі постачання, так і для потреб реалізації продукції та товарів. Директором досліджуваного підприємства є Коростельов Олександр Юрійович.

ТОВ «Новий Заповіт» є платником єдиного податку IV групи та податку на додану вартість. Для здійснення діяльності ТОВ «Новий Заповіт» зареєструвало основним КВЕДом 01.11 – вирощування зернових і олійних культур. Тобто основною галуззю виробництва в досліджуваному підприємстві виступає рослинництво. Серед інших зареєстрованих видів діяльності відзначимо КВЕД 01.61 – допоміжну діяльність в галузі рослинництва та 46.21 – оптову торгівлю зерном.

Також можна виділити зареєстровані види діяльності в галузі тваринництва, зокрема 01.41 – розведення ВРХ та 01.46 – розведення свиней, а також в переробній галузі, зокрема, 10.11 – виробництва м'яса, 10.41 – виробництво олії та 10.61 – діяльність млина. Слід також акцентувати увагу на роздрібній торгівлі на ринку – відповідно зареєстровано код 47.89 – роздрібна торгівля на ринку. Отже, як бачимо, ТОВ «Новий Заповіт» здійснює різноманітну діяльність різних галузей аграрного виробництва. Організаційну структуру досліджуваного ТОВ «Новий Заповіт» наведено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура досліджуваного ТОВ «Новий Заповіт»

Підприємство працює на умовах самофінансування, має самостійний баланс, задовольняє потреби споживачів в продукції, товарах, роботах та послугах, для цього воно має в розпорядженні відповідні матеріальні та фінансові ресурси.

Як бачимо з рис.2.1., галузь рослинництва забезпечена тракторно-рільничною бригадою, машино-тракторним парком, складом. Галузь тваринництва розвивається за рахунок наявної свиноферми. Для переробної галузі діють цех по забою тварин та олійниця. Машино-тракторний парк, цех по забою тварин та олійниця забезпечують надання послуг. На складах зберігається продукція для оптової торгівлі. Управління підприємством здійснюється адміністрацією, яка представлена керівником, бухгалтерією, економічною службою, відділом кадрів.

Проаналізуємо фінансово-економічний стан досліджуваного ТОВ «Новий Заповіт» за період 2016-2020 рр. В таблиці 2.1. здійснено оцінку майна та капіталу ТОВ «Новий Заповіт» за аналізований період. Дані для

аналізу взято з Балансу (Звіту про фінансово-майновий стан) досліджуваного підприємства за відповідні роки.

Таблиця 2.1

Оцінка майна та капіталу ТОВ «Новий Заповіт»

Види майна і капіталу	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Майно - усього	2095	1445,2	2185,5	3675	8222,7	392,49
Необоротні активи	393	358,2	598,8	540,2	762,1	193,92
Основні засоби	393	358,2	598,8	540,2	762,1	193,92
Оборотні активи	2028	1413	1912,7	3460,8	7786,6	383,95
Запаси	1422	1048	1209,5	1947,6	3251,2	228,64
Поточна дебіторська заборгованість	868	626	853,5	1789	2109,4	243,02
Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	390	368	478,7	353,2	3055	783,33
Капітал- усього	2095	1445,2	2185,5	3675	8222,7	392,49
Власний капітал	2090,1	1443,2	2171,9	3667	8219,2	393,24
Зареєстрований (пайовий) капітал	15,6	15,6	15,6	15,6	15,6	100,00
Зобов'язання і забезпечення	326	328	339,6	334	329,5	101,07
Поточні зобов'язання	326	328	339,6	334	329,5	101,07
Поточна кредиторська заборгованість	330,9	328	339,6	334	329,5	99,58

Як бачимо з даних таблиці 2.1, в структурі майна майже 80% займає вартість оборотних активів. Вартість власних необоротних активів є достатньо низькою, більшість необоротних активів є орендованими, тому на балансі не обліковуються. Динаміку зміни вартості майна ТОВ «Новий Заповіт» наведено на рис. 2.2.

Як бачимо, вартість майна ТОВ «Новий Заповіт» за період 2016-2020 рр. підвищилась майже в 4 рази. Приблизно таку ж динаміку спостерігаємо і стосовно вартості оборотних активів – зміна склала 283%. Вартість необоротних активів підвищилась на 93%, що означає поповнення технічної бази підприємства новими основними засобами майже вдвічі.

Дані таблиці свідчать про підвищення розміру дебіторської заборгованості, тобто систему управління на підприємстві має розробити заходи щодо недопущення акумулювання грошових коштів у інших осіб. Це негативним чином відображається на фінансовому стані підприємства.

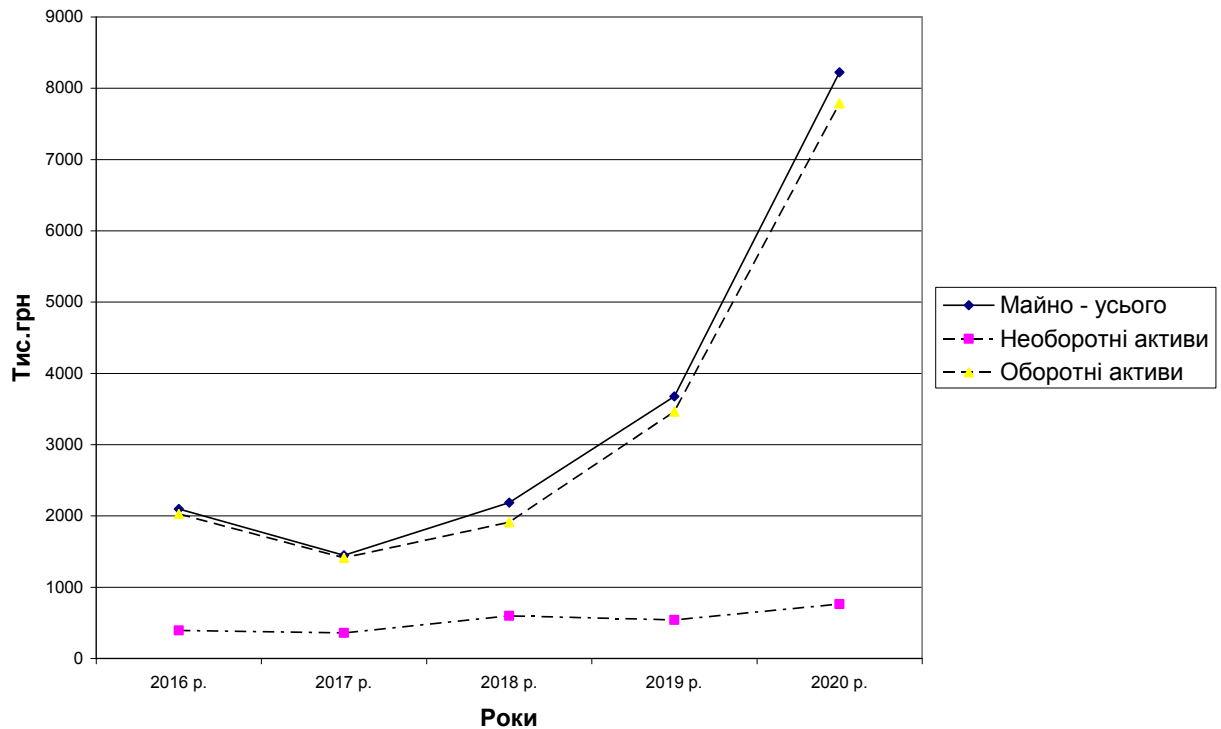

Рис. 2.2. Динаміка зміни вартості майна ТОВ «Новий Заповіт»

Підприємство вчасно виконує свої зобов'язання перед іншими юридичними і фізичними особами, працівниками, бюджетом. Як бачимо з таблиці, зміни суми зобов'язань склали лише 1%. Поточна кредиторська заборгованість навіть зменшилась на 1%. Позитивним є підвищення суми власного капіталу більше, ніж в 3 рази. Це означає нарощування фінансового запасу міцності досліджуваного підприємства.

Аналіз фінансових результатів ТОВ «Новий Заповіт» наведено в таблиці 2.2. Дані для аналізу взято із Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) ТОВ «Новий Заповіт» за період 2016-2020 рр.

Отже, як бачимо, дохід від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг за аналізований період збільшився в 3 рази. Ці зміни можна пояснити

нарощуванням обсягів виробництва, з однієї сторони, і підвищенням рівня інфляції, що зумовило підвищення ціни реалізації на продукцію, товари, послуги, з іншої сторони.

Таблиця 2.2

Фінансові результати діяльності ТОВ «Новий Заповіт»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення у % 2020 р. до 2016 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2350,1	1950,8	2515,9	3407,9	7236	307,90
Операційні витрати, у тому числі:						
а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2085,2	1689,2	1801,2	2450,3	5808	278,53
б) інші операційні витрати	121,2	99,2	111,2	205,2	294,2	242,74
Валовий прибуток (збиток)	143,7	162,4	603,5	752,4	1133,8	789,00
Валовий прибуток (збиток) у % до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6,11	8,32	23,99	22,08	15,67	9,55в.п.
Фінансовий результат до оподаткування	143,7	162,4	603,5	752,4	1133,8	789,00
Чистий прибуток (збиток)	143,7	162,4	603,5	752,4	1133,8	789,00
Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6,11	8,32	23,99	22,08	15,67	9,55в.п.

Зазначені процесі як на внутрішньому, так і зовнішньому рівні, зумовили і підвищення операційних витрат, зокрема, собівартості реалізованої продукції. На це також вплинуло підвищення рівня цін на матеріальні цінності, які є сировиною для виробництва продукції, надання послуг чи виконання робіт.

Звичайно, ці зміни зумовили і відповідну динаміку фінансового результату, який залежить і від розміру доходу від реалізації, і собівартості реалізованої продукції. Динаміку зміни доходу від реалізації, собівартості реалізованої продукції і фінансового результату ТОВ «Новий Заповіт» узагальнено на рис. 2.3.

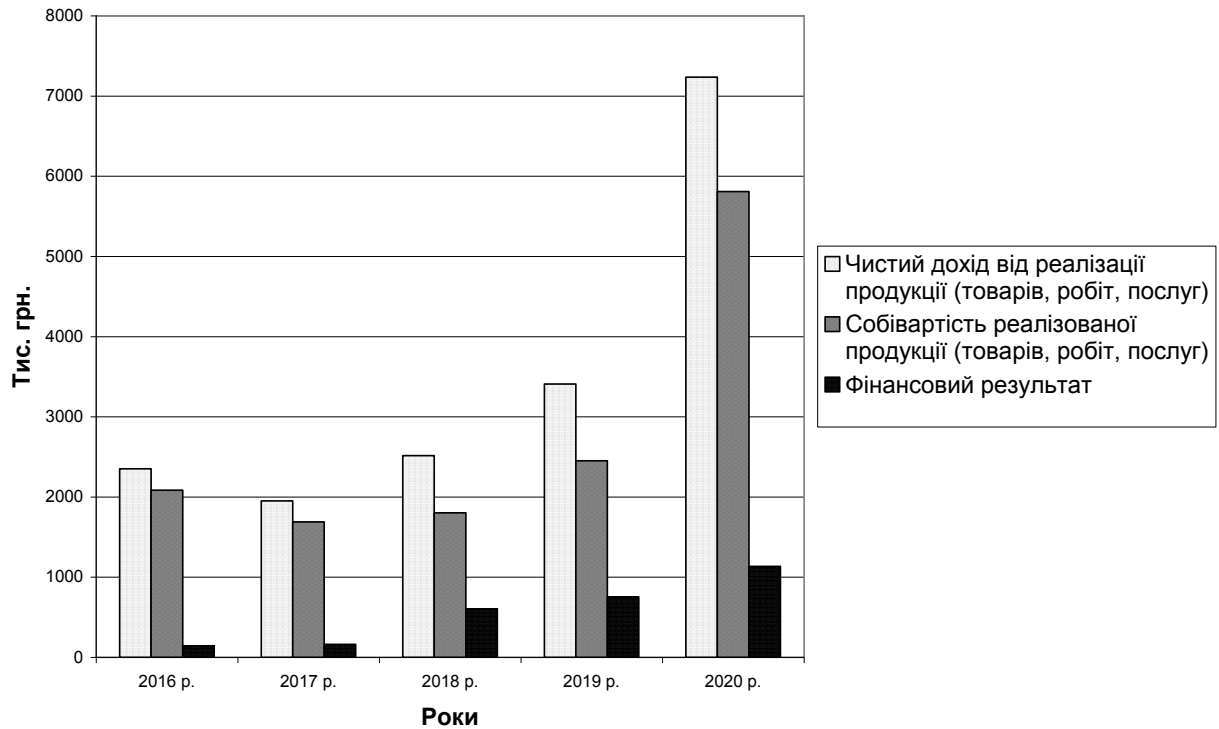

Рис. 2.3. Динаміка зміни доходу від реалізації, собівартості реалізованої продукції і фінансового результату ТОВ «Новий Заповіт»

Як бачимо, випереджаючі темпи зростання суми доходу від реалізації продукції, робіт і послуг над темпами росту рівня собівартості реалізації зумовили зростання фінансового результату майже в 7 разів. Сума прибутку складає від 6% до 15% в сумі доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг. Зміна цього показника за досліджуваний період складає 9,55 в.п.

Оцінку руху та функціонального стану основних засобів ТОВ «Новий Заповіт» наведено в додатку А. Як бачимо з даних аналізу, вартість необоротних активів підвищилась на 93%, що означає поповнення технічної бази підприємства новими основними засобами майже вдвічі. Саме ця зміна вплинула на підвищення рівня нарахованої амортизації, враховуючи наявність морального зносу високотехнологічної техніки і прискорені темпи нарахування амортизації в цьому випадку.

Динаміку показників функціонального стану основних засобів ТОВ «Новий Заповіт» наведено на рис. 2.4.

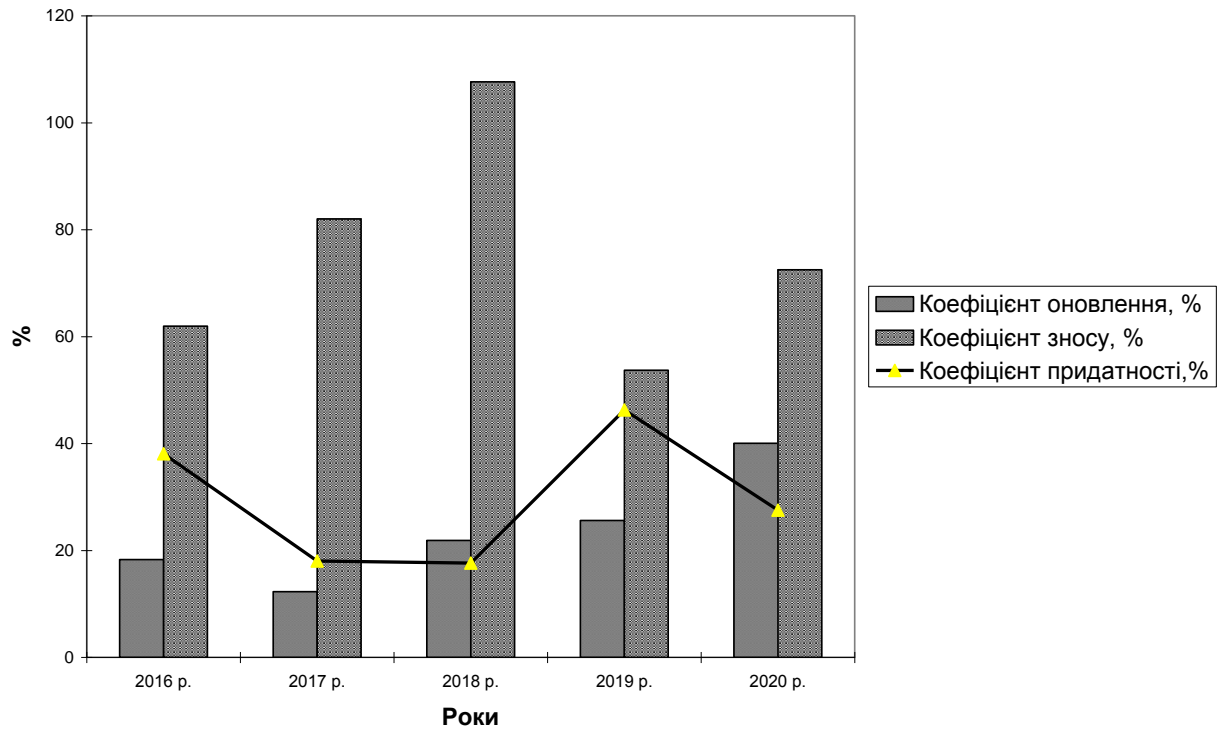

Рис. 2.4. Динаміка показників функціонального стану основних засобів ТОВ «Новий Заповіт»

Як бачимо з гістограми коефіцієнтів функціонального стану основних засобів ТОВ «Новий Заповіт», в цілому наявна тенденція до збільшення показників. Зміна коефіцієнту оновлення склала 21,72 в.п. Взагалі частка оновлення в загальній вартості основних засобів ТОВ «Новий Заповіт» коливається в межах 18% - 40%. Як бачимо, спостерігається постійне оновлення основних засобів в зв'язку з розширенням обсягів виробництва.

Коефіцієнт зносу має нестабільну динаміку – коливання мають як позитивний, так і негативний характер. В цілому зазначений показник за досліджуваний період змінився на 10,56 в.п. Аналогічну динаміку спостерігаємо і на графіку коефіцієнта придатності. В цілому цей показник зменшився на 10,56 в.п.

Оцінку фінансової стійкості ТОВ «Новий Заповіт» наведено в додатку Б. Як бачимо, коефіцієнт маневреності капіталу підвищився в 2 рази, тоді як коефіцієнт забезпеченості запасів – в 1,5 рази. Коефіцієнт маневреності

оборотних коштів має нестабільну динаміку і зміни зумовлено відповідною можливістю вільно розпоряджатися власними коштами.

Показники ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів зображено в додатку В. Як бачимо з гістограми, коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до підвищення і в цілому зміна склала 1,5 рази. Проміжний коефіцієнт ліквідності майже не змінився, тоді як графік коефіцієнту загальної спроможності змінився майже в 2 рази. Показники ліквідності свідчать про спроможність досліджуваного ТОВ «Новий Заповіт» швидко і в повній мірі погашати свої зобов'язання за рахунок власних ліквідних коштів.

Фінансово-економічний стан ТОВ «Новий Заповіт» узагальнено в таблиці додатку Д, де визначено рейтинговий показник. Як бачимо, досліджуване підприємство має найвищий рейтинг фінансово-економічного стану, що означає прибуткову діяльність підприємства і здатність за рахунок отриманого прибутку розширити обсяги діяльності і на основі взаємозалежності з показником операційного лівериджу отримувати прибуток.

Отже, досліджуване ТОВ «Новий Заповіт» працює на умовах самофінансування, задовольняє потреби споживачів в продукції, товарах, роботах та послугах, для цього воно має в розпорядженні відповідні матеріальні та фінансові ресурси. Підприємство вчасно виконує свої зобов'язання перед іншими юридичними і фізичними особами, працівниками, бюджетом. Випереджаючі темпи зростання суми доходу від реалізації продукції, робіт і послуг над темпами росту рівня собівартості реалізації зумовили зростання фінансового результату майже в 7 разів. Підприємство здійснює прибуткову діяльність і має можливість нарощування обсягів виробництва.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики ТОВ «Новий Заповіт»

Облік на підприємстві здійснюється бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. До складу бухгалтерії входить 3 бухгалтери. До прийняття управлінських рішень також мають відношення працівники економічної служби, до складу якої входить економіст та маркетолог. Саме цей відділ забезпечує розрахунок можливої ціни реалізації для потреб отримання максимальної суми доходу від реалізації, і в свою чергу, прибутку діяльності.

Розподіл обов'язків серед працівників бухгалтерії ТОВ «Новий Заповіт» наступний (рис. 2.5).

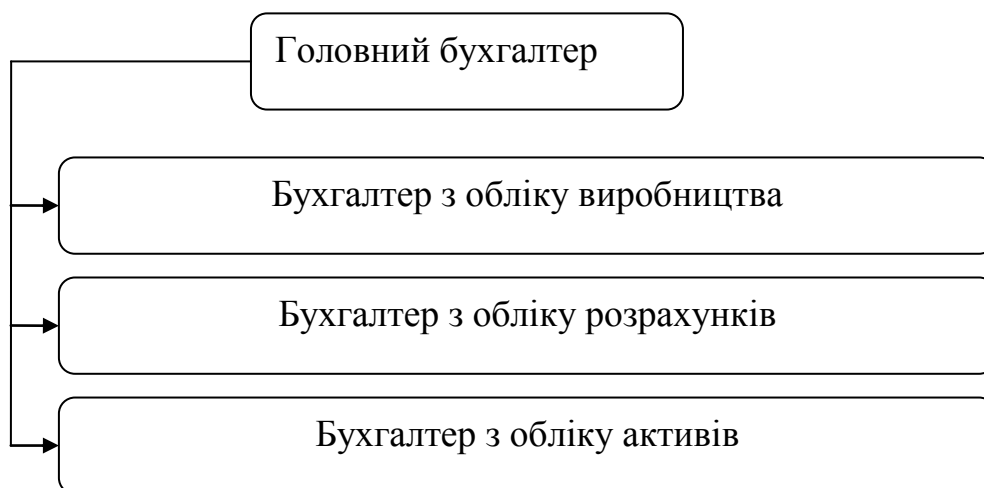

Рис. 2.5. Розподіл обов'язків серед працівників бухгалтерії ТОВ «Новий Заповіт»

Всі працівники бухгалтерії мають відповідну освіту, достатній досвід бухгалтерської роботи. Якісний рівень працівників бухгалтерії ТОВ «Новий Заповіт» наведено в таблиці 2.3. Як бачимо, всі працівники володіють відповідними навичками стосовно бухгалтерської роботи і використання інформаційних технологій.

Якісний рівень працівників бухгалтерії ТОВ «Новий Заповіт»

Працівник	Освіта	Стаж облікової роботи, років	Інформаційно – технологічні навички	Підвищення кваліфікації
Головний бухгалтер	Вища	20	Med.ос, 1С:Бухгалтерія, Клієнт банк	Онлайн-вебінари, підписка на електронні бухгалтерські інтернет- портали
Бухгалтер з обліку виробництва	Вища	10	Med.ос, 1С:Бухгалтерія, Клієнт банк	Онлайн-вебінари, підписка на електронні бухгалтерські інтернет- портали
Бухгалтер з обліку розрахунків	Вища	15	Med.ос, 1С:Бухгалтерія, Клієнт банк	Онлайн-вебінари, підписка на електронні бухгалтерські інтернет- портали
Бухгалтер з обліку активів	Вища	13	Med.ос, 1С:Бухгалтерія, Клієнт банк	Онлайн-вебінари, підписка на електронні бухгалтерські інтернет- портали

На підприємстві розроблений Наказ про облікову політику, в якому виділено організаційні аспекти обліку ТОВ «Новий Заповіт». Облік побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. Слід відзначити, що підприємству доцільно оновити програмне забезпечення.

Звітність підприємства здається за допомогою автоматизованої програми Med.ос, в цій же програмі формуються податкові накладні в електронному вигляді і здійснюється обмін ними з контрагентами. Підприємство має поточні рахунки в АТ КБ «Приватбанк» та АТ «Райффайзен Банк». Ці банки надають можливість використання відповідних інтернет – банкінгових систем.

До наказу про облікову політику розроблено додаток – графік документообігу, в якому зазначено документи, які розроблено підприємством самостійно із зазначенням терміну складання та вимог до руху цього документу. Також виділено первинні документи, які рекомендовано відповідними Методичними рекомендаціями та Наказами Мінстату.

Отже, облік в ТОВ «Новий Заповіт» здійснюється бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. До складу бухгалтерії входить 3 бухгалтери. Всі працівники бухгалтерії мають відповідну освіту, достатній досвід бухгалтерської роботи. На підприємстві розроблений Наказ про облікову політику, до нього розроблено додаток – графік документообігу. Облік побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. Звітність підприємства здається за допомогою автоматизованої програми Med.oc.

2.3. Первинний, синтетичний і аналітичний облік фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт»

Облік фінансових результатів операційної діяльності побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. В цій програмі формуються документи, які підтверджують формування витрат і доходів та визначення фінансового результату. До операційної діяльності в досліджуваному підприємстві відносяться фінансові результати, отримані від реалізації продукції, робіт, послуг та інших видів діяльності, які пов'язані з головною метою створення підприємства.

В комп'ютерній програмі записи щодо процесу реалізації формуються в розрізі договорів з контрагентами. В довідники записується інформація щодо всіх клієнтів, з якими укладено відповідні договори співробітництва. При укладенні договорів до роботи залучаються працівники економічної служби, які беруть участь в розробці основних положень договірних відносин.

Формуючи видаткові документи щодо реалізованої продукції або актів виконаних робіт і наданих послуг в програмі 1С:Бухгалтерія, бухгалтер зазначає номер і дату договору, на підставі яких виникає необхідність списання матеріальних цінностей або оприбуткування робіт і послуг. За

допомогою цих видаткових документів в системі обліку ТОВ «Новий Заповіт» формуються обороти по рахунках 90 «Собівартість реалізації» та 70 «Дохід від реалізації».

В кінці звітної періоду бухгалтер формує документ «Закриття періоду», в якому здійснюється порівняння даних щодо отриманих доходів і витрат для потреб визначення фінансового результату. Підтвердженням надходження коштів від контрагентів є дані банківської виписки, яка конвертується з системи Клієнт – банк в комп'ютерну програму 1С:Бухгалтерія.

На рахунок 79 «Фінансові результати також закриваються рахунки 92 «Адміністративні витрати» і 93 «Витрати на збут». Дані по цих рахунках накопичуються на підставі видаткових накладних, відомостей на оплату праці, авансових звітів тощо. Суми витрат по цих рахунках відображаються в оборотно-сальдових відомостях.

Документальне забезпечення доходів і витрат операційної діяльності ТОВ «Новий Заповіт» узагальнено на рис. 2.6.

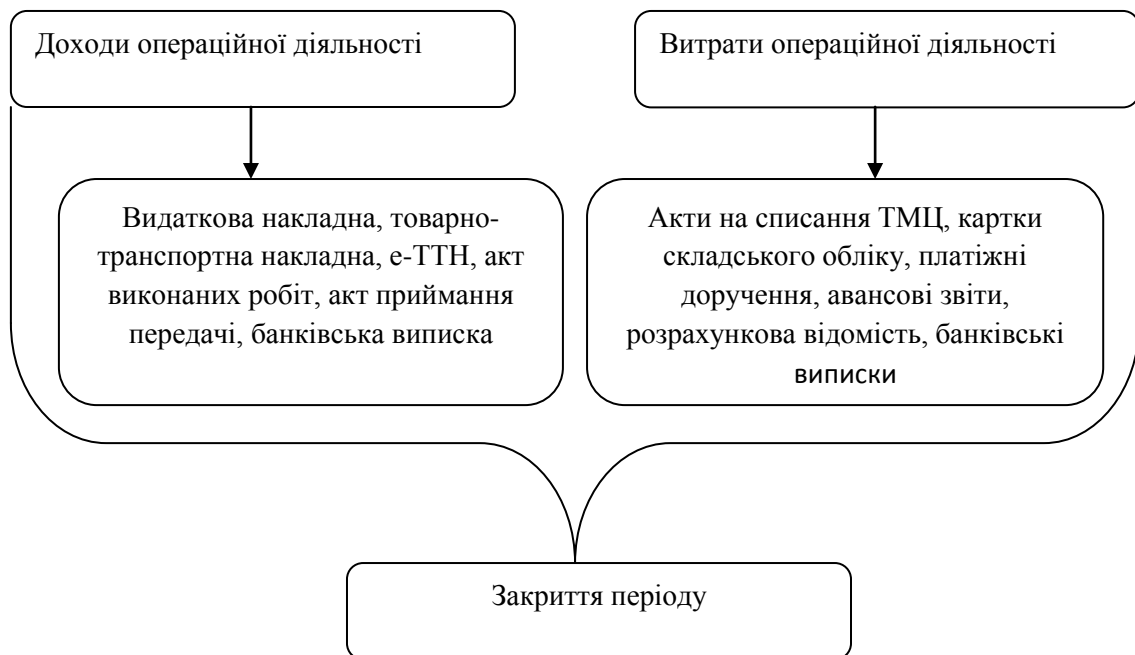

Рис. 2.6. Документальне забезпечення доходів і витрат операційної діяльності ТОВ «Новий Заповіт»

В кінці звітнього періоду рахунки 90 «Собівартість реалізації» та 70 «Дохід від реалізації» закриваються для потреб формування фінансового результату діяльності. За кредитом рахунку 79 «Фінансові результати» відображається сума нарахованих доходів в порядку закриття відповідних рахунків, за дебетом – сума здійснених витрат (рис. 2.7).

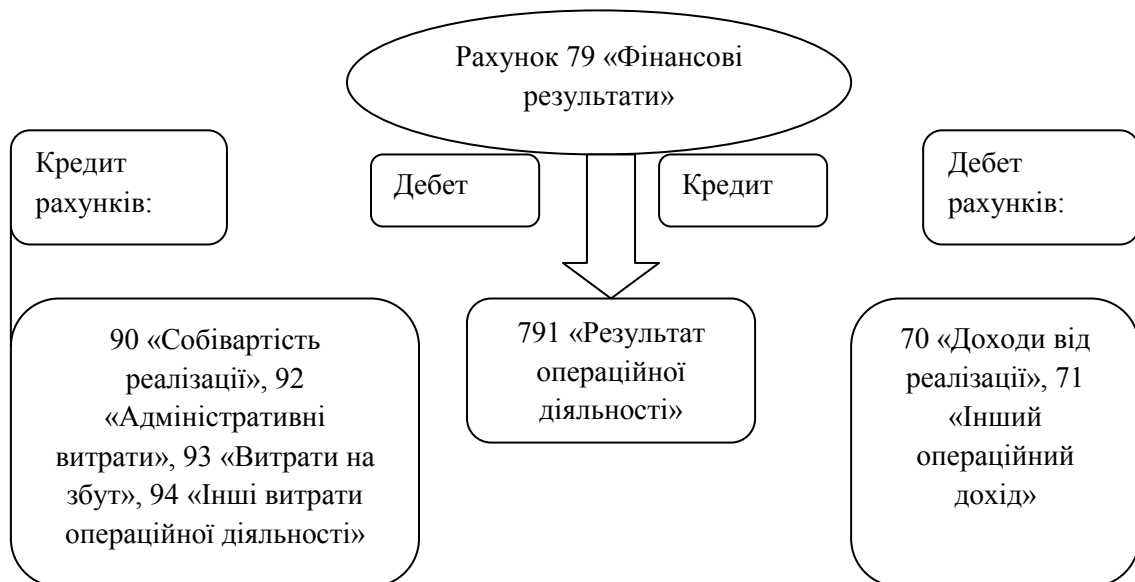

Рис. 2.7. Формування фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт»

Обороти по дебету і кредиту рахунку 79 «Фінансові результати» порівнюються і визначається фінансовий результат операційної діяльності - прибуток чи збиток ТОВ «Новий Заповіт». Інформація про обороти та залишки по рахунку формується у відповідній оборотно-сальдовій відомості, дані якої є підставою для формування фінансової звітності ТОВ «Новий Заповіт».

Таким чином, в ТОВ «Новий Заповіт» облік фінансових результатів операційної діяльності побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. В цій програмі формуються документи, які підтверджують формування витрат і доходів та визначення фінансового результату операційної діяльності. В кінці звітнього періоду бухгалтер формує документ

«Закриття періоду», в якому здійснюється порівняння даних щодо отриманих доходів і витрат для потреб визначення фінансового результату. Інформація про обороти та залишки по рахунку формується у відповідній оборотно-сальдовій відомості, дані якої є підставою для формування фінансової звітності ТОВ «Новий Заповіт».

2.4. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів операційної діяльності

Для прийняття оптимальних управлінських рішень важливу роль відіграє деталізація інформації для ефективного обґрунтування рішень та підвищення ефективності їх реалізації. Оскільки підприємство займається і оптовою, і роздрібною торгівлею, наявні різні умови здійснення такої реалізації, тому в обліку має бути відображена детальна інформація щодо формування доходу по таких операціях. Тому пропонуємо розмежувати цю інформацію шляхом відповідних субрахунків другого порядку до рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції» (рис. 2.8).

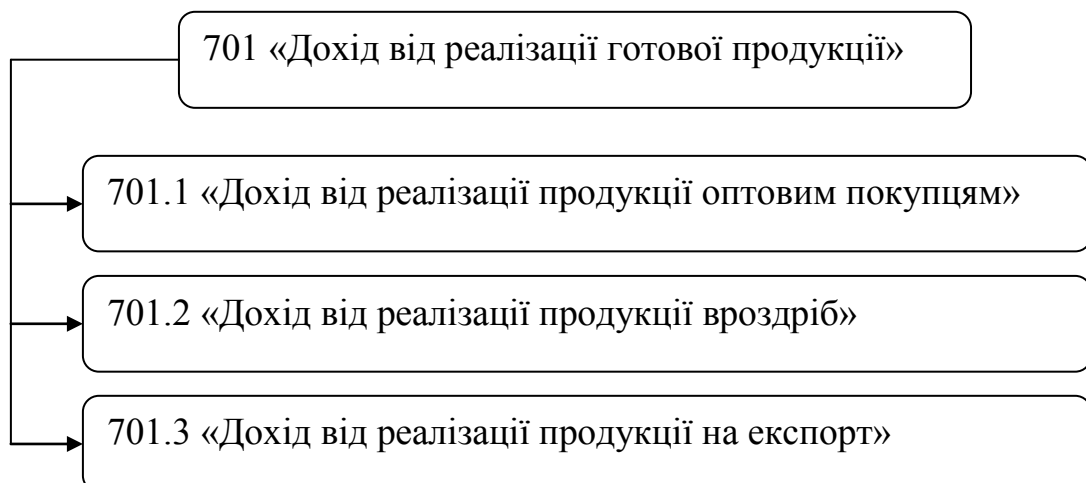

Рис. 2.8. Пропоновані субрахунки другого порядку до рахунку 701 «Дохід від реалізації продукції»

Ця інформація дасть можливість детального аналізу для оптимізації маркетингової діяльності та розробки і застосування відповідних маркетингових інструментів. Це, в свою чергу, зумовлює необхідність відповідного розмежування інформації на рахунку 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» (рис. 2.9).

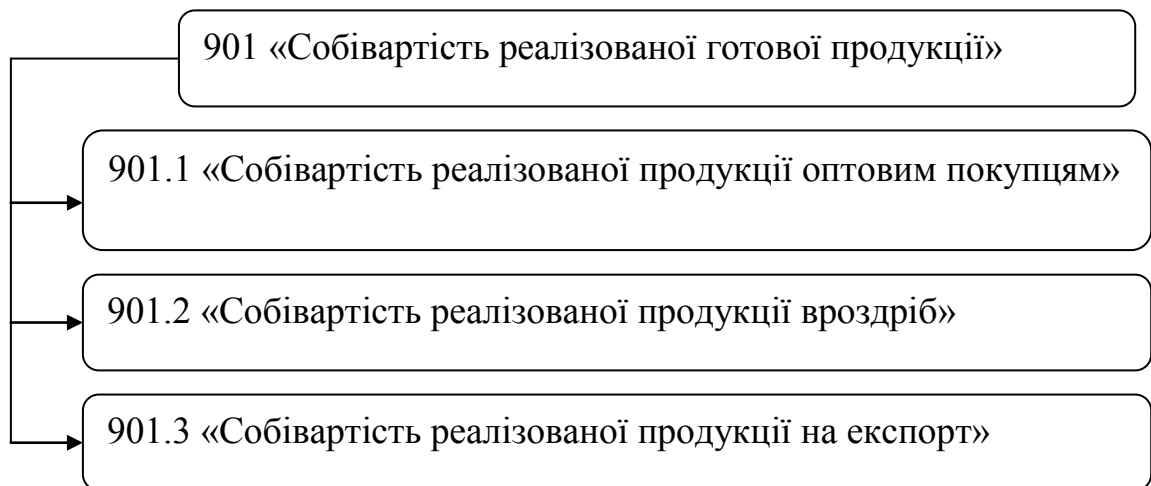

Рис. 2.9. Пропоновані субрахунки другого порядку до рахунку 901 «Собівартість реалізації»

Для підвищення суми доходів від реалізації потрібно удосконалювати роботу маркетолога. Для розробки і реалізації відповідних маркетингових інструментів доцільно деталізувати інформацію щодо здійснених витрат в розрізі наступних субрахунків до рахунку 93 «Витрати на збут» (рис. 2.10).

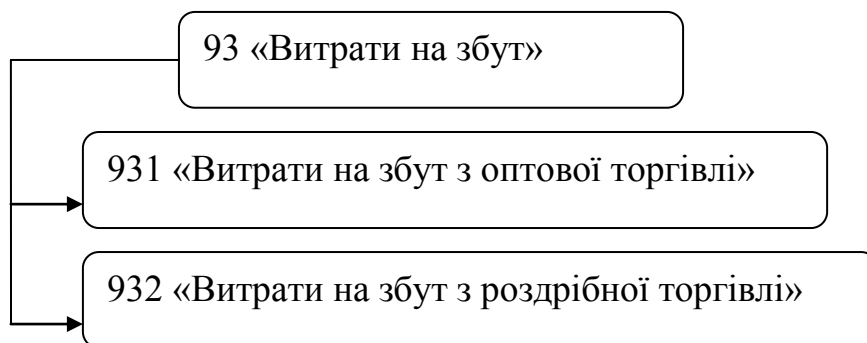

Рис. 2.10. Пропоновані субрахунки до рахунку 93 «Витрати на збут»

За відповідним порядком формування інформації на рахунку 791 узагальнюється фінансовий результат основної і іншої операційної діяльності підприємства. Отже, доцільним буде розмежування інформації на субрахунку 791 «Результат операційної діяльності»:

791.1 – «Результат основної операційної діяльності»;

791.2 – «Результат іншої операційної діяльності».

Узагальнену схему обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до розроблених пропозицій щодо аналітичних даних наведено на рис. 2.11.

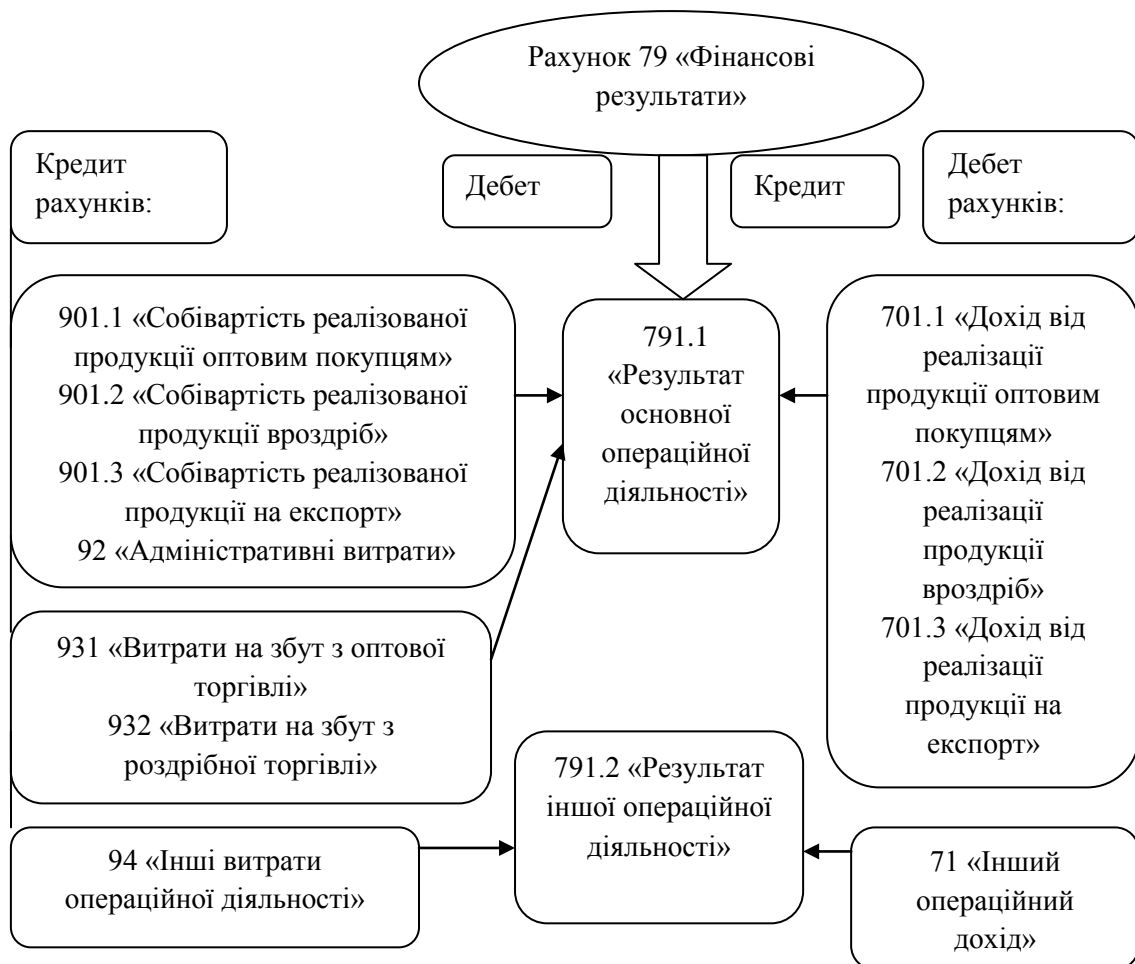

Рис. 2.11. Узагальнена схема обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до розроблених пропозицій щодо аналітичних даних

Організація обліку передбачає не лише розробку напрямків удосконалення порядку формування інформації щодо виникнення доходів, витрат, пов'язаних з реалізацією продукції, але й їх фіксація в розпорядчому документі на рівні підприємства. Розроблені пропозиції потрібно внести до Наказу про облікову політику в частині Робочого плану рахунків, що дасть можливість на легітимному рівні відображати деталізовану інформацію щодо формування витрат, доходів і фінансових результатів операційної діяльності. Витяг з удосконаленого Наказу про облікову політику наведено в додатку Ж.

Таким чином, фінансовий результат залежить від суми отриманого доходу від реалізації та здійснених витрат на збут і реалізацію, тому пропонуємо розмежувати інформацію щодо оптової і роздрібною торгівлі на відповідних субрахунках другого порядку до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» та відповідних субрахунків до рахунку 93 «Витрати на збут». Розроблена удосконалена схема обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до пропонованого розмежування аналітичних даних по субрахунку 791 «Результат операційної діяльності», що дасть можливість детального аналізу для оптимізації прийняття управлінських рішень в частині підвищення рівня рентабельності діяльності та реалізації відповідних маркетингових інструментів.

Висновки до розділу 2

В процесі аналізу стану організації обліку фінансових результатів операційної діяльності в досліджуваному підприємстві, було досліджено фінансово-економічний стан ТОВ «Новий Заповіт», проаналізовано організаційні аспекти побудови системи обліку, зокрема в частині формування фінансових результатів операційної діяльності, що дозволило

запропонувати наступні шляхи удосконалення організації обліку фінансових результатів операційної діяльності:

1. Досліджуване підприємство – товариство з обмеженою відповідальністю «Новий Заповіт» розташовано в м. Гуляйполе Гуляйпільського району Запорізької області. ТОВ «Новий Заповіт» було створено в 2000 році. Місцерозташування досліджуваного підприємства достатньо вигідне для вирішення логістичних завдань як в процесі постачання, так і для потреб реалізації продукції та товарів. ТОВ «Новий Заповіт» є платником єдиного податку IV групи та податку на додану вартість.

2. Досліджуване ТОВ «Новий Заповіт» працює на умовах самофінансування, задовольняє потреби споживачів в продукції, товарах, роботах та послугах, для цього воно має в розпорядженні відповідні матеріальні та фінансові ресурси. Підприємство вчасно виконує свої зобов'язання перед іншими юридичними і фізичними особами, працівниками, бюджетом. Випереджаючі темпи зростання суми доходу від реалізації продукції, робіт і послуг над темпами росту рівня собівартості реалізації зумовили зростання фінансового результату майже в 7 разів. Підприємство здійснює прибуткову діяльність і має можливість нарощування обсягів виробництва.

3. Облік в ТОВ «Новий Заповіт» здійснюється бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. До складу бухгалтерії входить 3 бухгалтери. Всі працівники бухгалтерії мають відповідну освіту, достатній досвід бухгалтерської роботи. На підприємстві розроблений Наказ про облікову політику, до нього розроблено додаток – графік документообігу. Облік побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. Звітність підприємства здається за допомогою автоматизованої програми Med.os, в цій же програмі формуються податкові накладні в електронному вигляді і здійснюється обмін ними з контрагентами. Підприємство має поточні рахунки в АТ КБ «Приватбанк» та АТ «Райффайзен Банк».

4. В ТОВ «Новий Заповіт» облік фінансових результатів операційної діяльності побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. В цій програмі формуються документи, які підтверджують формування витрат і доходів та визначення фінансового результату операційної діяльності. В кінці звітного періоду бухгалтер формує документ «Закриття періоду», в якому здійснюється порівняння даних щодо отриманих доходів і витрат для потреб визначення фінансового результату. Інформація про обороти та залишки по рахунку формується у відповідній оборотно-сальдовій відомості, дані якої є підставою для формування фінансової звітності ТОВ «Новий Заповіт».

5. Фінансовий результат залежить від суми отриманого доходу від реалізації та здійснених витрат на збут і реалізацію. Оскільки підприємство займається і оптовою, і роздрібною торгівлею, наявні різні умови здійснення такої реалізації, тому в обліку має бути відображена детальна інформація щодо формування доходу по таких операціях. Тому пропонуємо розмежувати цю інформацію шляхом відповідних субрахунків другого порядку до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» та відповідних субрахунків до рахунку 93 «Витрати на збут».

6. Для прийняття оптимальних управлінських рішень важливу роль відіграє деталізація інформації для ефективного обґрунтування рішень та підвищення ефективності їх реалізації. Пропонуємо розмежувати цю інформацію шляхом відповідних субрахунків другого порядку до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності». В дипломній роботі розроблено удосконалену схему обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до пропонованого розмежування аналітичних даних, що дасть можливість детального аналізу для оптимізації прийняття управлінських рішень в частині підвищення рівня рентабельності діяльності та реалізації відповідних маркетингових інструментів.

7. Організація обліку передбачає не лише розробку напрямків

удосконалення порядку формування інформації щодо виникнення доходів, витрат, пов'язаних з реалізацією продукції, але й їх фіксація в розпорядчому документі на рівні підприємства. Розроблені пропозиції потрібно внести до Наказу про облікову політику в частині Робочого плану рахунків, що дасть можливість на легітимному рівні відображати деталізовану інформацію щодо формування витрат, доходів і фінансових результатів операційної діяльності. В дипломній роботі наведено Витяг з удосконаленого Наказу про облікову політику.

РОЗДІЛ 3. СТАН ОРГАНІЗАЦІ КОНТРОЛЮ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ У ТОВ «НОВИЙ ЗАПОВІТ»

3.1 Актуальні та проблемні питання контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства

Підприємству у своїй фінансово-господарській діяльності в сучасних умовах ринкової економіки необхідні правильні управлінські рішення. Ефективності прийняття таких рішень на підприємстві сприяє ефективна система контролю. Тому контролю, як функції управління, необхідний постійний розвиток та удосконалення.

Дослідження питання стану контролю, а саме забезпечення користувачів необхідною інформацією, дає висновок, що до споживачів вона не доходить в повному обсязі, що безумовно впливає на прийняття управлінських рішень. Виявлено і відсутність двостороннього зв'язку між користувачами та інформаційною системою контролю. Цей стан зумовлений тим, що система контролю не може врахувати всі потреби користувачів, а останні в свою чергу не зовсім розуміють сутність інформації та уявляють власні потреби в інформації.

Враховуючи вище написане, необхідність дослідження контролю фінансових результатів діяльності, як системи, так і внутрішнього зокрема, його удосконалення, надасть можливість проведення контрольних процедур об'єктивно, достовірно та законно. Адже фінансовий результат показує всю ефективність роботи підприємства, починаючи від виробництва продукту до отримання доходу, прибутку. Так, зокрема Мних Є.В. зазначає: «завданням контролю є те, що зокрема за результатами факторного аналізу можна оцінити характер впливу на зміну величини прибутку» [24, с.244-245].

Звісно, що удосконалення контролю, повинно бути бажанням самого підприємства, враховуючи власні можливості, для покращення його результату діяльності.

Метою контролю фінансових результатів операційної діяльності є виявлення відповідності обліку фінансового результату чинним нормативним документам, оформлення звіту проведеної перевірки та представлення його керівництву для прийняття подальших рішень. Об'єктом контролю фінансового результату операційної діяльності є сам результат, тобто прибуток, збиток і звісно елементи, які його формують: одержаний дохід та понесені витрати від операційної діяльності.

Ефективна система контролю повинна здійснювати контроль фінансових результатів операційної діяльності за етапами:

- перевірка визначення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг);
- перевірка визначення суми фінансового результату до оподаткування;
- перевірка обліку доходів від операційної діяльності;
- перевірка обліку витрат від операційної діяльності.

Внутрішній контроль фінансових результатів операційної діяльності повинен охоплювати всі облікові ділянки підприємства, адже кожна здійснена господарська операція так чи інакше впливає на кінцевий результат господарювання. Отже, для проведення повного та ефективного внутрішнього контролю фінансових результатів, недостатньо лише пройти контроль визначення прибутку (збитку), виявити та проаналізувати його зміни за певний період, необхідно щоб дана перевірка включала в себе попередній та поточний контроль протягом всіх циклів діяльності. Такий процес здійснення контролю надає можливість оперативно реагувати на результати господарювання та вчасно корегувати прийняті управлінські рішення.

Аналізуючи дослідження науковців щодо процесу контролю фінансових результатів, можна зробити висновок, що одні пропонують

здійснювати перевірку за етапами господарювання, інші – за окремими об'єктами. Проте алгоритму проведення контролю фінансових результатів ніхто не дає, тому що це складний об'єкт, який не може бути проконтрольований окремо від інших.

Контрольні процедури є також досить важливим в контролі фінансового результату операційної діяльності, використані методичні прийоми в контролі виникають на основі застосування дедуктивних методів дослідження. Проаналізувавши дані фінансової звітності, зокрема Звіту про фінансові результати, з використанням економіко-математичних методів, контролер виявляє фактори, що мають вплив на фінансовий результат. Також під час перевірки можна виявити факти безгосподарності, що проявляються у виробництві продукції низької якості і ,як наслідок, недоотримання прибутку на підприємстві. Процедури контролю фінансових результатів включають і перевірку показників доходу від реалізації готової продукції, які розглядають у поєднанні з її собівартістю. У зв'язку з цим, під час проведення контролю потрібно перевірити, як вплинув кожен фактор на розмір доходу від реалізації, що потребує використання розрахунково-аналітичних методичних прийомів контролю. Основні напрями контролю фінансових результатів відображені на рисунку 3.1.

Під час здійснення контролю фінансових результатів виникає багато питань щодо виявлених порушень і для покращення результату перевірки науковці пропонують контролеру під час роботи виділити декілька методик, які б доповнювали одна одну. Отже, контролер, в залежності від обставин перевірки та конкретних завдань, буде мати змогу обрати ту методику, яка найбільше відповідає конкретним умовам. Дану методику можна розподілити на три рівні:

- перший - детальна перевірка. На основі отриманої інформації, формується загальне враження про відповідність даних фінансового результату реальному стану і дозволяє ґрунтовно визначити цілі подальшої перевірки;

- другий - застосування спеціальних прийомів. Використовуються прийоми, які вказують на можливість конкретних порушень;
- третій - виявлення недоліків та оцінка результатів. Застосовується детальна перевірка лише на тих ділянках, на яких виявлені суттєві зловживання або порушення.

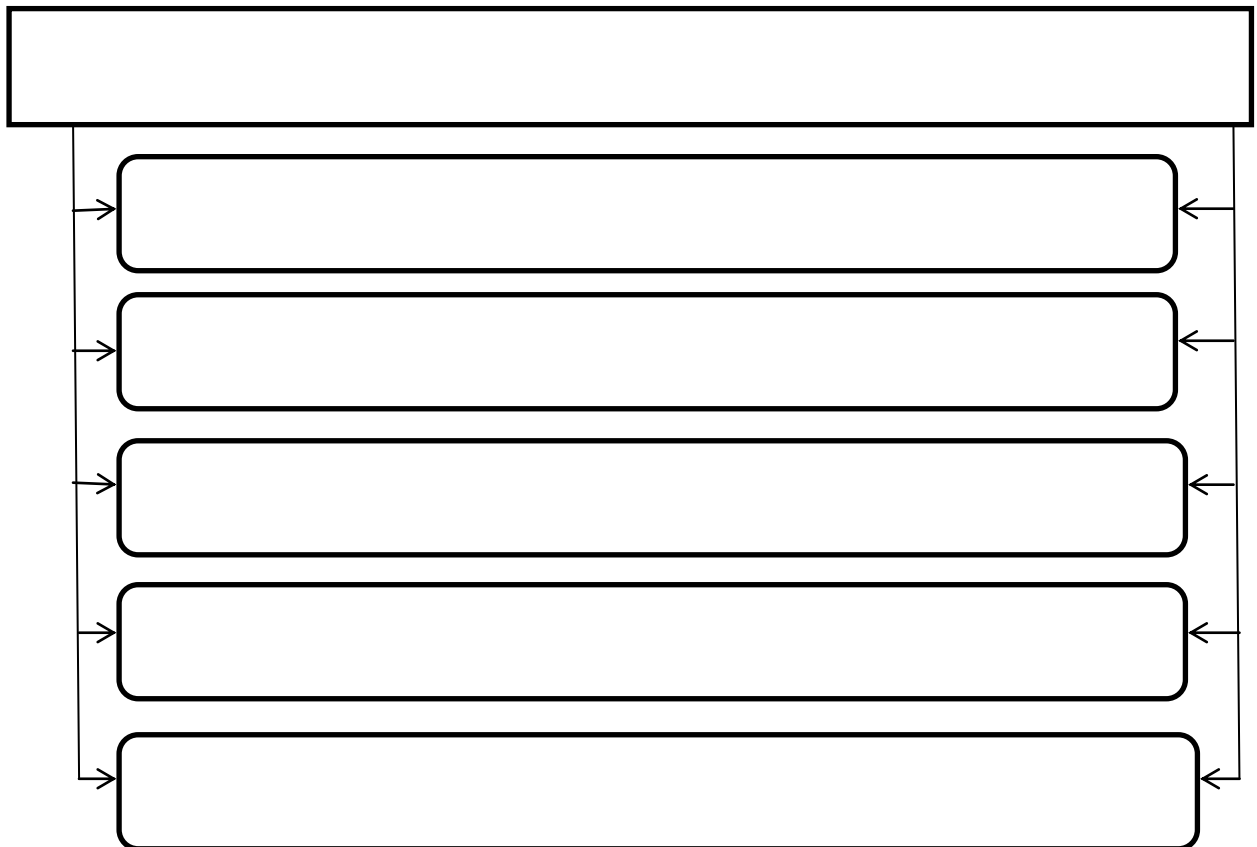

Рис. 3.1 Основні напрями контролю фінансових результатів

Джерело: побудовано автором на основі [34, с. 105].

Застосування в роботі контролера під час проведення контролю фінансових результатів запропоновану методику суттєво підвищить її ефективність.

Отже, підсумовуючи вище викладене, актуальними та проблемними питаннями контролю фінансових результатів є відсутність: двостороннього зв'язку між користувачами та інформаційною системою контролю; єдиного алгоритму проведення контролю, враховуючи складність перевірки даної

ділянки обліку та єдиної методики виявлення джерел у питаннях щодо виявлених порушень. Запропоновані шляхи вирішення виявлених недоліків контролю фінансових результатів, забезпечать ефективність роботи контролера.

3.2. Стан організації внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства

В ТОВ «Новий Заповіт» внутрішній контроль здійснює ревізійна комісія, яка проводить періодично інвентаризацію матеріальних цінностей. Перевірка облікової роботи бухгалтерії в обов'язки внутрішнього контролю не входить. Облік формування фінансових результатів, а звідси облік доходів і витрат здійснює головний бухгалтер підприємства. Отже, внутрішній контроль з досліджуваної теми здійснюється самими працівниками, тобто самоконтроль, а це впливає на ефективність контролю.

За період дослідження діяльності ТОВ «Новий Заповіт» на підприємстві був зовнішній контроль - перевіряли податкові контролюючі органи порядок нарахування, відображення в звітності та сплату податків, а звідси не оминула і перевірку формування фінансового результату діяльності підприємства.

Метою зовнішнього контролю є перевірка і в разі знаходження недоліків накладання за це штрафів, в той час як внутрішній контроль здійснюється з метою виявлення та надання рекомендацій щодо виправлення помилок, резервів підвищення фінансових результатів підприємства, а звідси і шляхів ефективного управління ним

Основними джерелами інформації при проведенні контролю фінансових результатів операційної діяльності підприємства є нормативно-законодавчі акти, які характеризують облік та оподаткування даної ділянки перевірки та які ми розглянули в розділі 1і, звісно, фінансова звітність,

реєстри бухгалтерського обліку.

Перевірка розпочинається з вивчення актів і документів попередніх перевірок, як внутрішніх так і зовнішніх. Останнім надається особливе місце. Звертається увага на пояснювальні записки відповідальних осіб та чи виправлені недоліки, які виявлені під час попередніх перевірок. Далі контролери ознайомлюються з документами на право здійснення господарської діяльності та ведення обліку на підприємстві: статут підприємства, наказ про облікову політику, угоди з покупцями і замовниками. Далі перевіряють фінансову звітність, зокрема Баланс та Звіт про фінансові результати, податкову звітність, ця інформація надає можливість перевіряючим дізнатися як формуються доходи та які витрати є, формується загальна оцінка ефективності діяльності підприємства. Після вивчення фінансової та податкової звітності, контролери переходять до розгляду реєстрів бухгалтерського обліку, які відображають облік доходів від операційної діяльності та понесених витрат. І тільки потім звертають увагу на первинні документи з обліку реалізації готової продукції, одержання доходів, понесення витрат і формування фінансових результатів від операційної діяльності (товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, довіреності, податкові накладні, касові ордери, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, розрахунки(довідки) бухгалтерії та інші), на підставі яких формуються записи до аналітичних та синтетичних реєстрів обліку.

На первинні документи необхідно звернути особливу увагу. По-перше, перевіряється правильність їх складання при цьому застосовується формальна та зустрічна перевірки, використовується метод перевірки за змістом та арифметичної перевірки. Первинні документи повинні бути своєчасно складені, тому перевіряють коли саме їх формують: чи під час виконання господарської операції або після її завершення, чи через декілька днів, тобто після факту здійснення господарської операції, що звісно може бути недоліком у роботі обліковців, тому що про операції, які вже минули можна просто забути. В ТОВ «Новий Заповіт» первинні документи с

формується частково перед здійсненням господарської операції, а частково одразу після її здійснення, тобто порушень в частині формування документів не було виявлено.

У процесі розгляду операцій з обліку доходів від операційної діяльності, звертається увага на такі моменти:

- оцінка та визнання доходів і фінансових результатів від операційної діяльності;
- ведення доходів і фінансових результатів в розрізі видів діяльності;
- відображення методики ведення обліку в обліковій політиці підприємства.

Особливу увагу перевіряючі звертають на правильність визначення статей операційних доходів, операційних витрат, прибутки і збитки, які підприємство отримує від операційної діяльності. Дані Звіту про фінансові результати зіставляють з даними відповідних рахунків. Так, наприклад, кінцеве сальдо за рахунками 70 «Доходи від реалізації», 71 «Інші операційні доходи», 90 «Собівартість реалізації», 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності» переносять на рахунок 791 «Фінансові результати від оперативної діяльності».

Також для оцінки ефективності роботи підприємства можуть використовувати і розрахункові спеціальні показники, наприклад, показники фінансової стійкості, прибутковості, платоспроможності та інші. Розрахунок по досліджуваному підприємстві наведено в Розділі 2. Кожен з наведених показників має своє інформаційне значення.

Результатом проведеного контролю фінансових результатів є акт перевірки даної ділянки обліку, де викладено суть виявлених порушень та недоліків на напрямом контролю.

Результати проведення контролю фінансових результатів операційної діяльності необхідні, в першу чергу, директору підприємства, тому що володіючи об'єктивною і достовірною інформацією, можна приймати ефективні управлінські рішення, що будуть сприяти подальшому розвитку

підприємства.

Порушення, які були виявлені податківцями під час перевірки в ТОВ «Новий Заповіт»: арифметичні помилки в первинних документах (рахунках-фактурах) при визначенні загальної суми до сплати; порушення строків поставки продукції; заниження обсягу отриманого доходу від реалізації продукції.

Отже, внутрішній контроль фінансових результатів операційної діяльності на підприємстві відсутній, здійснюється лише самоконтроль самими працівниками під час його ведення, а це впливає на об'єктивність інформації, що обробляється. Зовнішній контроль у вигляді податкових контролюючих органів на підприємстві був з перевіркою порядку нарахування та сплати податків, і звідси, частково перевірялись і досліджувана нами ділянка обліку. Враховуючи виявлені недоліки податківцями та нами, підприємству вкрай необхідний контроль.

3.3. Удосконалення організації контролю формування фінансових результатів операційної діяльності у ТОВ «Новий Заповіт»

Академік М.Г. Чумаченко у своїй праці доводив неправомірність тотожності функцій обліку та контролю. Він заперечував відношення до завдань бухгалтерського обліку контролю планових показників. Стверджував, що завдання контролю повинні виконувати «конкретні працівники, яким визначаються ці роботи не бухгалтерським обліком, а наукою управління» [70].

Інший науковець Н.І. Дорош вказує, що «відсутність ефективного контрольного механізму – одна з причин обвального падіння економіки, інтенсивного зростання неплатежів, тіньової економіки. Внутрішньогосподарський контроль покликаний не тільки виявляти відхилення від мети, а й давати оцінку причин цих відхилень, конкретизувати

їх за рівнем участі в них осіб, діяльність яких піддавалась контролю” [17].

Отже, контроль необхідний підприємству. Контроль можуть здійснювати як зовнішні контролюючі органи (податкова, незалежний аудит), так і внутрішні служби або конкретні особи наділені відповідними повноваженнями. Різниця у видах перевірки значна (мета, процедури, вартість) і кожне підприємство обирає для себе найкращий варіант.

Підприємство для прийняття управлінських рішень умовно прирівнюється до системи, в якій діє підсистема – внутрішній контроль (далі ВК). Дана складова функціонує на підприємстві злагоджено з усіма підсистемами управління. Робота ВК може бути ефективною, якщо є чіткі завдання її функціонування з науковим обґрунтуванням. ВК побудована ієрархічно, в її складі інші підсистеми в розрізі систем нижчого порядку.

Відображення ВК формування фінансового результату операційної діяльності на досліджуваному підприємстві пропонуємо у вигляді ієрархічної моделі (рис. 3.2).

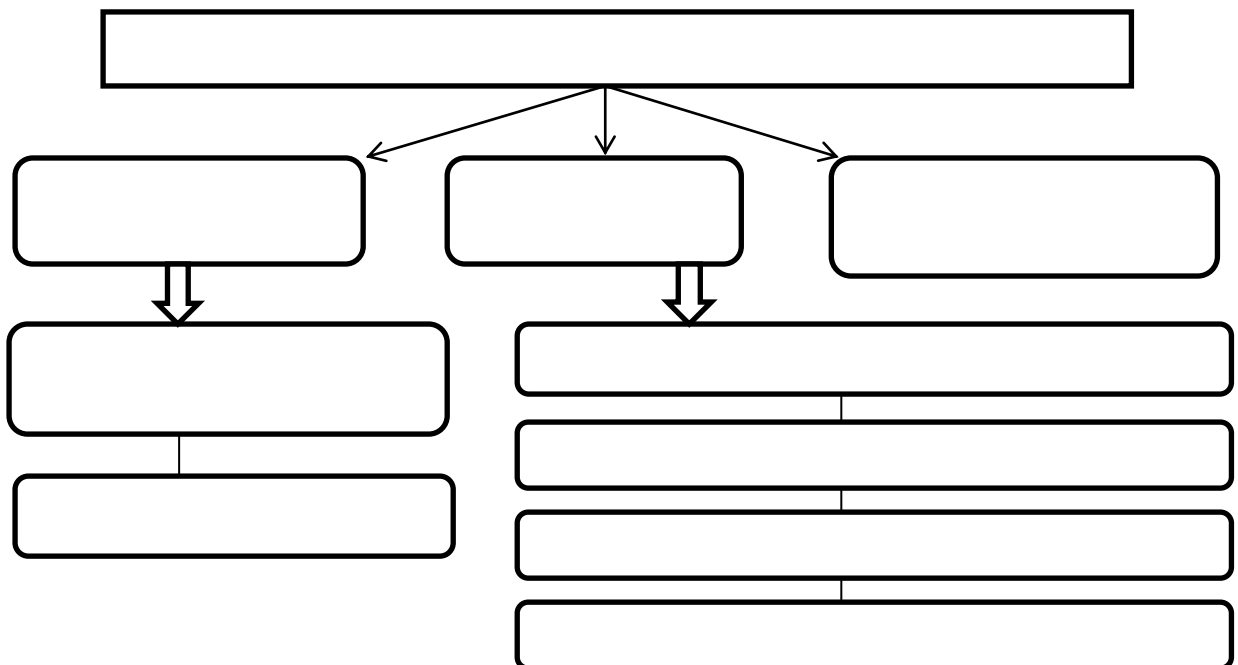

Рис. 3.2 Об'єктна модель внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт»

Джерело: власна розробка

Саме злагоджена робота внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності дозволить вчасно виявити недоліки та знайти шляхи їх усунення і, відповідно, сприяти фінансовій стабільності та розвитку підприємства.

На нашу думку, для здійснення якісного контролю формування фінансових результатів від операційної діяльності необхідно звертати увагу не лише на їх достовірність в обліку та фінансовій звітності, а ще й проводити постійну перевірку (нагляд) за здійсненням господарських операцій на підставі яких формується фінансовий результат та самими працівниками, що ведуть дану ділянку обліку.

Ми пропонуємо, враховуючи специфіку діяльності підприємства та наявність планово-маркетингового відділу, до складу комісії внутрішнього контролю підприємства включити економіста та маркетолога, які мають відповідну економічну освіту, а також залучити на постійній основі особу, яка має вищу освіту з обліку та оподаткування та відповідний стаж роботи. В обов'язки контролерів внести перевірку облікових ділянок в тому числі і контроль формування фінансового результату операційної діяльності. Таким чином, відповідні зміни в діяльності внутрішнього контролю підприємства повинні бути відображені в обліковій політиці.

Для дії внутрішнього контролю з теми дослідження необхідна ефективна методика проведення перевірки фінансового результату операційної діяльності, яка б охоплювала всі аспекти формування фінансового результату, достовірного відображення у фінансовій звітності, точного і повного виявлення облікових помилок або навіть можливих умисних шахрайських дій. Ми пропонуємо методику проведення контролю формування фінансових результатів операційної діяльності в ТОВ «Новий Заповіт» у послідовності, яка відображеній в додатку 3.

Враховуючи, той факт, що для роботи перевіряючих потрібні робочі документи, в яких можна було б відображати виявлені помилки та розбіжності про фінансові результати операційної діяльності, а типові форми

робочих документів контролерів законодавчо не розроблені та не визначені вимоги до переліку інформаційних показників, нами запропоновано форми робочих документів контролера.

Запропонована форма робочого документа перевіряючого «Відомість виявлених відхилень відображення фінансових результатів операційної діяльності у «Звіті про фінансові результати»» табл.3.1.

Таблиця 3.1

Робочий документ перевіряючого
Відомість виявлених відхилень відображення фінансових результатів
операційної діяльності у «Звіті про фінансові результати»

Дата	Суми доходів, тис. грн.		Суми витрат, тис. грн.		Фінансовий результат, тис. грн.		Відхилення, грн.	Примітки
	В звіті	Розрахований контролером	В звіті	Розрахова- ний контролером	В звіті	Розрахова- ний контролером		
12.10.21	316,7	316,7	-	-	316,7	316,7	-	-

Розроблена форма робочого документу призначена для забезпечення управлінського персоналу суб'єктів господарювання даними для прийняття оперативних рішень щодо проведення коригувань у складі доходів і витрат, фінансових результатів операційної діяльності з метою упередження відволікання грошових коштів на сплату штрафних (фінансових) санкцій.

Кінцевим етапом контролю фінансових результатів є написання висновку щодо проведеної перевірки та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності підприємства та запобігання виникненню порушень в обліку господарських операцій.

Отже, підсумовуючи вищесказане, створення ефективного внутрішнього контролю формування фінансового результату операційної діяльності на підприємстві сприятиме забезпеченню фінансової стійкості та розвитку, раціонального використання ресурсів та потенціалу, мінімізації ризиків в управлінні підприємством, а також дозволить своєчасно

адаптуватися до змін внутрішнього та зовнішнього середовища [8].

Впровадження на підприємстві вищенаведених пропозицій дозволить покращити обліково-аналітичне забезпечення формування фінансового результату операційної діяльності.

Висновки до третього розділу

1. Організація внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності на підприємстві – це своєчасне виявлення й усунення помилок, неточностей, відхилень та результат ефективності діяльності підприємства. Фінансовий результат є показником ефективності виробництва, який здатний вплинути на рішення управлінського персоналу щодо прийняття управлінських рішень, а також на рішення зовнішніх користувачів.

2. Розуміння керівником підприємства значення і ролі внутрішнього контролю формування фінансових результатів дає змогу значно підвищити ефективність діяльності самого підприємства в сучасних висококонкурентних умовах.

3. Актуальними та проблемними питаннями контролю фінансових результатів є відсутність: двостороннього зв'язку між користувачами та інформаційною системою контролю; єдиного алгоритму проведення контролю, враховуючи складність перевірки даної ділянки обліку та єдиної методики виявлення джерел у питаннях щодо виявлених порушень. Запропоновані шляхи вирішення виявлених недоліків контролю фінансових результатів, забезпечать ефективність роботи контролера.

4. Відсутність належного контролю формування фінансового результату операційної діяльності на підприємстві сприяє отриманню штрафів за результатами зовнішніх перевірок та несе в собі небезпеку для благополуччя і комфортабельності існування підприємства.

5. Запропоновані шляхи удосконалення внутрішнього контролю: розширення складу ревізійної комісії за рахунок трьох додаткових членів в особі економіста, маркетолога та аудитора; представлена об'єктна модель внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства; методика проведення перевірки фінансового результату операційної діяльності; форма робочого документа перевіряючого. Сукупність пропозицій дозволить не просто фіксувати факти, але й аналізувати причини їх виникнення і наслідки, які вони несуть, дають можливість вірно оцінити небезпеку виникнення ризиків і здатність управління ситуацією.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поняття фінансового результату тісно пов'язане з поняттям прибуток, доходи та витрати. Фінансовий результат, можна трактувати, як грошову форму підсумків господарської діяльності організацій або їх підрозділів, що виражена в прибутках чи збитках, так і зміною обсягу власного капіталу за визначений період у результаті виробничо-фінансової діяльності підприємства.

2. Організація і здійснення контролю – це повний циклічний процес, замкнена система послідовних змін стадій контролю, що відбувається в установленому порядку. Відсутність внутрішнього контролю зменшує ефективність діяльності підприємства. Нормативно-правові документи щодо ведення обліку та контролю фінансових результатів, надає підприємству можливість здійснювати функції управління, аналізу та контрольних прогнозувань щодо отримання доходу, понесення витрат та одержання прибутку.

3. Досліджуване підприємство – товариство з обмеженою відповідальністю «Новий Заповіт» розташовано в м. Гуляйполе Гуляйпільського району Запорізької області. Місце розташування досліджуваного підприємства достатньо вигідне для вирішення логістичних завдань як в процесі постачання, так і для потреб реалізації продукції та товарів. Є платником єдиного податку IV групи та податку на додану вартість. Працює на умовах самофінансування, задовольняє потреби споживачів в продукції, товарах, роботах та послугах, для цього воно має в розпорядженні відповідні матеріальні та фінансові ресурси. Підприємство вчасно виконує свої зобов'язання перед іншими юридичними і фізичними особами, працівниками, бюджетом. Випереджаючі темпи зростання суми доходу від реалізації продукції, робіт і послуг над темпами росту рівня собівартості реалізації зумовили зростання фінансового результату майже в 7 разів. Підприємство здійснює прибуткову діяльність і має можливість

нарощування обсягів виробництва.

4. Облік в ТОВ «Новий Заповіт» здійснюється бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. Всі працівники бухгалтерії мають відповідну освіту, достатній досвід бухгалтерської роботи. На підприємстві розроблений Наказ про облікову політику, до нього розроблено додаток – графік документообігу. Облік побудовано за допомогою автоматизованої програми 1С:Бухгалтерія. Звітність підприємства здається за допомогою автоматизованої програми Med.ос.,

5. Відсутність належного контролю формування фінансового результату операційної діяльності на підприємстві сприяє отриманню штрафів за результатами зовнішніх перевірок та несе в собі небезпеку для благополуччя і комфортабельності існування підприємства.

З метою вдосконалення обліку і контролю формування фінансових результатів операційної діяльності пропонуємо:

1. Дефініцію категорії «фінансові результати» – це виражений у грошовій формі показник, що відображає результат фінансово-господарської діяльності підприємства (прибуток чи збиток) та зміни власного капіталу за визначений період.

2. Фінансовий результат залежить від суми отриманого доходу від реалізації та здійснених витрат на збут і реалізацію. Оскільки підприємство займається і оптовою, і роздрібною торгівлею, наявні різні умови здійснення такої реалізації, тому в обліку має бути відображена детальна інформація щодо формування доходу по таких операціях. Тому пропонуємо розмежувати цю інформацію шляхом відповідних субрахунків другого порядку до субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» та відповідних субрахунків до рахунку 93 «Витрати на збут».

3. Для прийняття оптимальних управлінських рішень важливу роль відіграє деталізація інформації для ефективного обґрунтування рішень та підвищення ефективності їх реалізації. Пропонуємо розмежувати цю

інформацію шляхом відповідних субрахунків другого порядку до субрахунку 791 «Результат операційної діяльності». В дипломній роботі розроблено удосконалену схему обліку фінансових результатів операційної діяльності відповідно до пропонованого розмежування аналітичних даних, що дасть можливість детального аналізу для оптимізації прийняття управлінських рішень в частині підвищення рівня рентабельності діяльності та реалізації відповідних маркетингових інструментів.

4. Організація обліку передбачає не лише розробку напрямків удосконалення порядку формування інформації щодо виникнення доходів, витрат, пов'язаних з реалізацією продукції, але й їх фіксація в розпорядчому документі на рівні підприємства. Розроблені пропозиції потрібно внести до Наказу про облікову політику в частині Робочого плану рахунків, що дасть можливість на легітимному рівні відображати деталізовану інформацію щодо формування витрат, доходів і фінансових результатів операційної діяльності. В дипломній роботі наведено Витяг з удосконаленого Наказу про облікову політику.

5. Для ефективності проведення контролю формування фінансового результату операційної діяльності запропоновано: розширення складу ревізійної комісії за рахунок трьох додаткових членів в особі економіста, маркетолога та аудитора; об'єктну модель внутрішнього контролю формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства; методика проведення перевірки фінансового результату операційної діяльності; форма робочого документа перевіряючого. Сукупність пропозицій дозволить не просто фіксувати факти, але й аналізувати причини їх виникнення і наслідки, які вони несуть, дають можливість вірно оцінити небезпеку виникнення ризиків і здатність управління ситуацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Арич М.І. Концептуальні підходи до визначення фінансово-економічних результатів підприємства. Економіка та держава. 2013. № 7. С.66-69.
- 2.Бардаш С.В. Економічний контроль в Україні: системний підхід : монографія / С.В.Бардаш. – К. : Київ. нац.. торг.-екон. ун-т, 2010. 656 с.
- 3.Безверхий Костянтин Вікторович. Нормативно-правове забезпечення діяльності підприємств у сфері бухгалтерського обліку в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». № 4 (4). 2017. С.7-14.
URL:http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/3981/1/mnjie_2017_4_3.pdf
- 4.Бенько М. М. Розвиток контролю результату операційної діяльності з урахуванням сучасних запитів. Ефективна економіка. 2015. № 2.
URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3768>
- 5.Бенько М. М. Розвиток контролю результату операційної діяльності з урахуванням сучасних запитів. Електронний журнал «Ефективна економіка». № 2. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3768>.
- 6.Білуха М. Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: [підручник для студентів вищих навч. закладів] / М. Т. Білуха, Т. В. Микитенко. – К.: Українська академія оригінальних ідей, 2005. 886 с.
- 7.Бутинець Т. А. Внутрішній контроль: елементи організації системи. Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир : ЖДТУ, 2008 № 1 (43). С. 28.
- 8.Бутинець Т.А. Контроль внутрішньогосподарський чи внутрішній? / Т.А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнародний збірник наукових праць. Серія «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз». – Житомир: ЖДТУ. – 2009. – № 2 (14). – С. 5–17.

9.Бутинець Ф. Ф. Аудит і ревізія підприємницької діяльності: [навч. посібн. для студ. вузів спец. 7.050106 “Облік і аудит”] / [Бутинець Ф. Ф., Усач Б. Ф., Виговська Н. Г., Петренко Н. І.]; за ред. Ф. Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2001. 416 с.

10.Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік [Текст] / Ф.Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. – Житомир: ЖІТІ, 2000. 672 с

11.Вінярська М.Р., Пилипенко Л.М. Економічна сутність результатів діяльності підприємства. Електронний ресурс. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16474/1/268-Vinjarska-457-458.pdf>

12.Власова Н. О. Ефективність формування фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі : монографія / Н. О. Власова, І. Ю. Мелушова. – Харків : Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі, 2008. 259 с

13.Вороніна О.О. Управління фінансовим результатом промислового підприємства [Текст] : автореферат : спец. 08.00.04 – економіка та управління підприємствами / О.О. Вороніна; Харківський нац. економічний ун-т. – Харків, 2009. 25 с.

14.Гапон О.С. Системний підхід до обліку й контролю фінансових результатів. Результати розвитку наукової думки: 2021: матеріали I Міжнародної студентської наукової конференції (Т. 1), м. Вінниця, 24 грудня, 2021 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». — Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2021. С.42-44.

15.Глушко Л.В. Законодавчо-нормативне забезпечення обліку та аналізу доходів. Modern directions of theoretical and applied researches. 15-22 March 2016. URL:<https://www.sworld.com.ua/konfer42/82.pdf>

16.Губарик О.М., Макуха К.О. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 14. С.932-936. URL:<http://global-national.in.ua/archive/14-2016/187.pdf>

17.Дорош Н.І. Аудит: методологія і організація. – К.: Знання, 2001 –

402 с.

18.Дрофа А. А., Лютая О. Проблемные аспекты управления прибылью предприятия. *Бизнес-информ.* 2010. № 12. С. 140.

19.Жидеева Л.І., Пінаєва К.О. Облік формування фінансових результатів та використання прибутку: проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка і суспільство.* 2017. Випуск № 9. С.1117-1121.
URL:https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/191.pdf

20.Загорельська Т.Ю., Шакур А.А. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського та податкового обліку прибутку підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління.* 2016. Випуск 2 (02). С.276-279.
URL:http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/2_2016/52.pdf.

21.Калюга Є. В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: [монографія] / Калюга Є. В., 2002. 360 с.

22.Карченкова О.Л., Шендригоренко М.Т. Типові помилки в обліку фінансових результатів підприємства: виявлення і запобігання. *Економіка і суспільство.* Випуск №14. 2018. С.912-915.
URL:https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/130.pdf.

23.Кондраков Н. П. Бухгалтерський облік [Текст]: Навчальний посібник / Н. П. Кондраков. – [4-е вид., доп.]. – М.: ИНФРА-М, 2002. 640 с

24.Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства : монографія / [Є.В. Мних, С.В. Бардаш, О.А. Шевчук та ін.] ; за ред.. Є.В. Мниха. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 452 с.

25.Корінько М.Д. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства / за ред. к.е.н., проф. М.Д. Корінька. – Фастів: “Поліфаст”, 2006. 440 с.

26.Костирко Р.О. Развитие методологии внутреннего контроля витрат предприятия. *Финансы, учет, банки.* 2009. № 1(15). С.9-19.
URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Fub/2009_15/02.pdf.

27.Кочетова О.І. Управління фінансовими результатами підприємств України. Тези доповідей I Всеукраїнської науково-теоретичної інтернет-

конференції студентів і аспірантів. – Миколаїв: МНАУ, 2013. С. 22-24.

28.Кучеренко Т. Є., Михайловина С. О., Підлубна О. Д., Оляднічук Н. В. Фінансові результати діяльності: облік, порядок формування, удосконалення. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". 2019. №5. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-5-4931>

29.Магопець О. А. Організація внутрішньогосподарського контролю на сільськогосподарських підприємствах. Вісник Львівської комерційної академії. 2004. Випуск 16. С. 310–316.

30.Макода С.Л. Економічний зміст та протиріччя в обліку фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ. 2015. Вип.161. 326 с.

31.Максімова В. Ф. Контроль в управлінні економічними процесами на підприємстві: [навч. посіб.] / Максімова В. Ф. – Суми: ВТД “Університетська освіта”, 2008. 190с.

32.Мардус Н. Ю. Сутність фінансових результатів підприємства і визначення їх місця у обліку, аудиті та аналізі. Інноваційно-інвестиційне забезпечення сталого соціально-економічного розвитку України : кол. монографія / ред. О. В. Манойленко. – Харків : НТУ "ХП", 2017. Розд. 1. С. 29-37.

33.Мардус Н.Ю., Брік С.В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. №2(29). С.148-153. URL:http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/29_2021/24.pdf

34.Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на собівартість виробництва продукції (робіт, послуг) у промисловості та на ефективність роботи підприємств: розроблені Держ. ін-том комплексних техніко-ек. досліджень М-ва промислової політики України / [Григор Н. М., Крехівський О. В., Петрова Р. С. та ін.]. – К., 2007 – 139 с.

35. Москалюк Г.О. Облік дебіторської заборгованості. Фінансовий облік-1: навчальний посібник / за ред. В. Ф. Максимова. – Одеса: ОНЕУ, 2015. Ч. 2. 172-232 с. URL://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4673.

36. Москалюк Г.О., Чердакоглова М.І. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. Інфраструктура ринку. Випуск 2. 2016. С.324-329. URL:http://www.market-infr.od.ua/journals/2016/2_2016_ukr/66.pdf.

37. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посіб. / Мочерний С.В. – К.: Знання–Прес, 2002. 687 с.

38. Назаренко О. В., Лукаш Р. В.. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. Інвестиції: практика та досвід 2018. № 22. С.19-25. URL:http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2018/5.pdf

39. Наумчук А.В., Букало Н.А. Сутність та проблеми організації обліку фінансових результатів. Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 4. 2015. С.1013-1016. URL: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/212.pdf>

40. Наумчук А.В., Букало Н.А. Сутність та проблеми організації обліку фінансових результатів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 4. С.1013-1016. URL:<http://global-national.in.ua/archive/4-2015/212.pdf>

41. Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів. URL:<http://www.ekonomikam.com/ecfins-527-1.html>

42. Нормативно-правове регулювання формування фінансових результатів. URL:<http://www.finalearn.com/lifers-657-1.html>

43. Овсійчук О.В. Проблеми організації обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Управління розвитком. 2013. № 15. С. 142-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_15_64.

44. Плаксієнко В.Я., Дацій О.І. Методика визначення фінансових результатів та відображення їх в обліку. Облік і фінанси АПК: освітній портал. URL:<http://magazine.faaf.org.ua/metodika-viznachennya-finansovih->

rezultativ-ta-vidobrazhennya-ih-v-obliku.html

45.Податковий кодекс України від 1 лютого 2016 р зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL:<http://www.minfin.gov.ua>

46.Полятикiна Л. I., Новикова С. В. Облiк i аналiз фiнансових результатiв господарської дiяльностi пiдприємства. Науковий вiсник Ужгородського нацiонального унiверситету. 2018. № 20, частина 2. С.170-173. URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_2_2018ua/38.pdf

47.Попович О. В., Тiтаренко Л. I. Тлумачення економiчної сутностi категорiї "фiнансовi результати". Інвестицiї: практика та досвiд. 2019. № 3. С. 58–64.

48.Про бухгалтерський облiк та фiнансову звітнiсть в Україні: Закон України від 16.07.1999 №996–XIV зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.minfin.gov.ua>

49.Про затвердження Нацiонального положення (стандарту) бухгалтерського облiку 1 «Загальнi вимоги до фiнансової звітнiстi». Наказ Мiнiстерства фiнансiв України № 73 від 07.02.2013 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

50.Про затвердження Нацiонального положення (стандарту) бухгалтерського облiку. Наказ Мiнiстерства фiнансiв України від 29.11.1999 р. № 290. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>

51.Про затвердження Нацiонального положення (стандарту) бухгалтерського облiку. Наказ Мiнiстерства фiнансiв України від 31.12.1999 р. № 318. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>

52.Про затвердження Нацiонального положення (стандарту) бухгалтерського облiку 17 "Податок на прибуток". Наказ Мiнiстерства фiнансiв України від 28.12.2000 р. № 353. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>.

53.Про затвердження Порядку подання фiнансової звітнiстi. Постанова кабiнету мiнiстрiв України № 419 від 28.02.2000.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>.

54.Пушкарь І. В., Ніколаєва Г. А. Напрями удосконалення обліку фінансових результатів на торговельному підприємстві: методичний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 22. С. 78–82. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/22_2021/15.pdf

55.Самохін Л.В. Проблеми класифікації фінансових результатів та шляхи їх вирішення. Наукові праці ДонНТУ. 2005. № 91. С. 57 URL: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/123456789/795/1/Проблеми%20класифікації%20фінансових%20результатів%20та%20шляхи%20їх%20вирішення.pdf>.

56.Сарапіна О. Вдосконалення обліку фінансових результатів. Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Інститут бухгалтерського обліку і аудиту в Україні, контроль та аналіз в умовах глобальних економічних змін». 2014. URL: http://sophus.at.ua/publ/2014_04_17_18_kampodilsk/sekcija_2_2014_04_17_18/vdoskonalennja_obliku_finansovikh_rezultativ/52-1-0-896.

57.Скалюк Р. В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2010. Вип. 18(1). С. 135-141. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18(1)_23).

58.Соколов Б. Н. Системы внутреннего контроля (организация, методики, практика) / Б. Н. Соколов. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2007. – 442 с.

59.Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: [підручн.] / В.В. Сопко, В.П. Завгородній. – К.: КНЕУ, 2010. 411 с.

60.Стельмах В.С., Єпіфанов А.О., Сало В.І., Єпіфанова М.А. Контроль: інспектування, аудит, банківський нагляд: [монографія] / [Стельмах В.С.,

Єпіфанов А.О., Сало В.І., Єпіфанова М.А.]. – Суми: ВТД: “Університетська книга”, 2006. 432 с.

61.Сук Л.К. Облік фінансових результатів.Бухгалтерія в сільському господарстві. 2015. №5. С. 13 – 15.

62.Сук П.Л. Облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах ринку: методологія і практика : монографія / П.Л. Сук – К. : НАУ, 2010. 330 с.

63.Сулейманова Е.Р. Методичні аспекти аудиту фінансових результатів та шляхи його вдосконалення. Управління розвитком. 2011. № 2(99). С. 94–96.

64.Терехов А.А. Аудит: учебное пособие / А.А. Терехов. — М.: Финансы и статистика, 2014. 512 с.

65.Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: Підручник. - К.:Знання-Прес, 2002. 253с.

66.Хомин П. Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методологічно обґрунтованим. Бухгалтерський облік і аудит. 2010. № 6. С. 9–15.

67.Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : [підручник] / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. 566 с

68.Циліорик Г.І. Посилення внутрішньогосподарського контролю операцій з обліку доходів / Г.І. Циліорик // Науковий вісник Інституту аграрної економіки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сторінки:http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2009_2/16_Tsil.pdf.

69.Циліорик Г.І. Посилення внутрішньогосподарського контролю операцій з обліку доходів. Науковий вісник Інституту аграрної економіки. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2009_2/16_Tsil.pdf.

70.Чумаченко Н.Г. Экономический анализ и управление производством. – К.: 1969.

71.Шевчук В.О. Контроль господарських систем в суспільстві з перехідною економікою / В.О. Шевчук. – К.: КДТЕУ, 2008. 371 с.

72.Шелін С. Економічна суть розрахунків з покупцями і замовниками. Бухгалтерія в сільському господарстві. 2012. № 9. С. 39–44.

73.Шипіна С. Б. Облікове відображення доходу від реалізації: відмінності МСФЗ (IAS) 18 «Виручка» та П(С)БО 15 «Дохід». Вісник ЖДТУ. Сер.: Екон. науки. 2012. № 2 (60). URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/45724>

74.Шматковська Т. О., Ярош В. В. До проблематики організації системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства / Т. О. Шматковська, В. В. Ярош // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : збірник наукових праць / ред. кол. : І. Д. Пасічник, О. І. Дем'янчук. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Випуск 25. С. 200–205.

75.Яременко Л. М., Авдалян К. В. Бухгалтерський облік господарської діяльності об'єднання підприємств та особливості формування фінансових результатів. Агросвіт. 2020. № 23. С. 54–63. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.23.54

76.Яременко Л. М., Авдалян К. В. Особливості бухгалтерського обліку фінансових результатів об'єднань підприємств. Агросвіт. 2020. № 8. С. 109–117. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.8.109

ДОДАТКИ

Додаток А

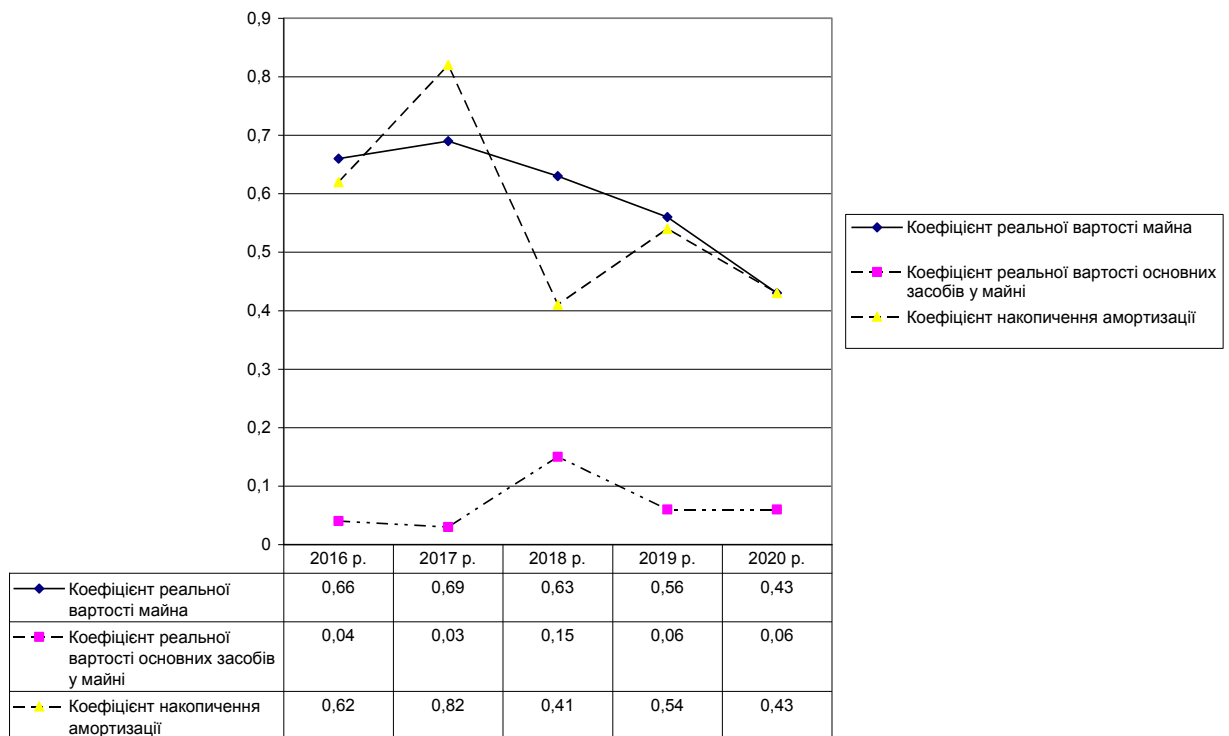
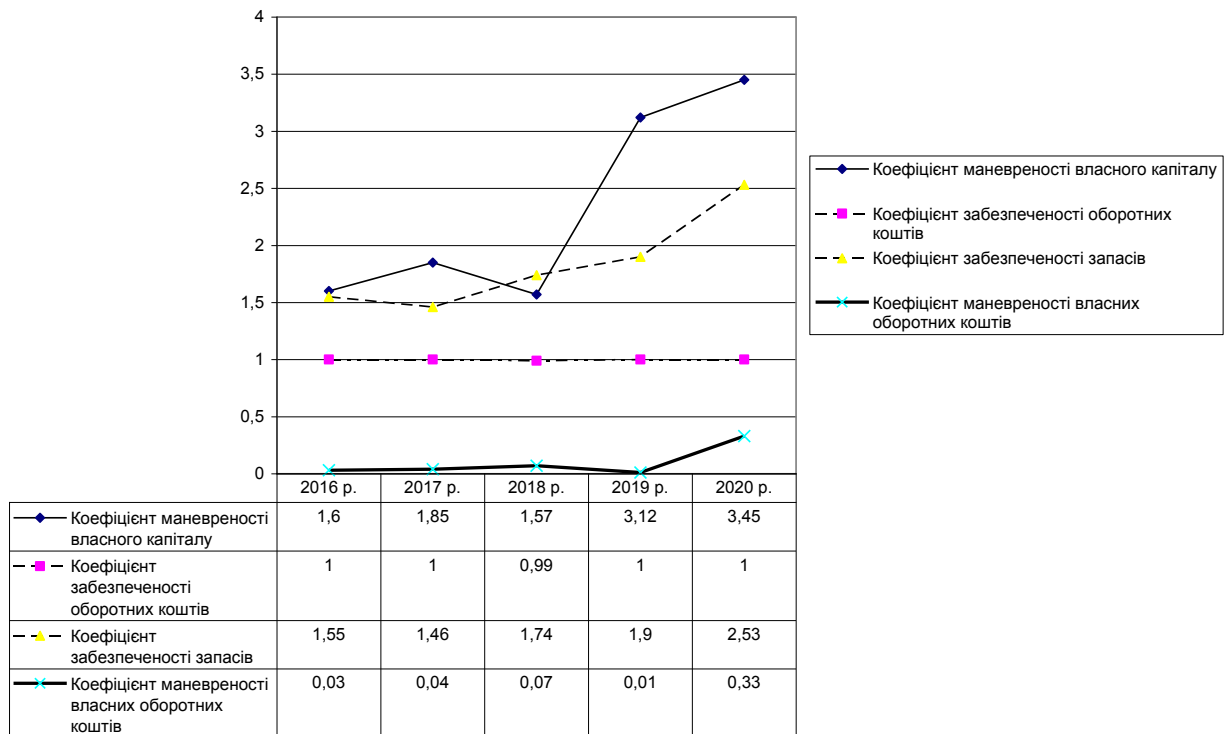
Оцінка руху та функціонального стану основних засобів

ТОВ «Новий Заповіт»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношенн я у % 2020 р. до 2016 р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн.</i>						
Вартість основних засобів на початок року	393	358,2	598,8	540,2	762,1	193,92
Надійшло за рік	0	240,6	-58,6	221,9	0	-
Вартість основних засобів на кінець року	358,2	598,8	540,2	762,1	762,1	438,41
Нараховано амортизації за рік	24	45,3	55,7	68,6	76,9	320,42
<i>Показники руху основних засобів</i>						
Темп зростання (зниження), %	100,5	101,28	162,21	101	165,72	65,22 в.п.
Темп приросту (зменшення), %	10	10,28	62,21	10,3	56,72	46,72 в.п.
Коефіцієнт оновлення, %	18,3	12,28	21,86	25,61	40,02	21,72 в.п.
Коефіцієнт розширення, %	-	100	100	-	100	-
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>						
Коефіцієнт зносу, %:						
а) на початок року	23,98	51,93	71,76	51,05	63,72	39,74 в.п.
б) на кінець року	61,93	81,99	107,65	53,72	72,49	10,56 в.п.
Коефіцієнт придатності, %:						
а) на початок року	36,02	18,07	15,24	48,95	46,28	10,26 в.п.
б) на кінець року	38,07	18,01	17,65	46,28	27,51	-10,56 в.п.

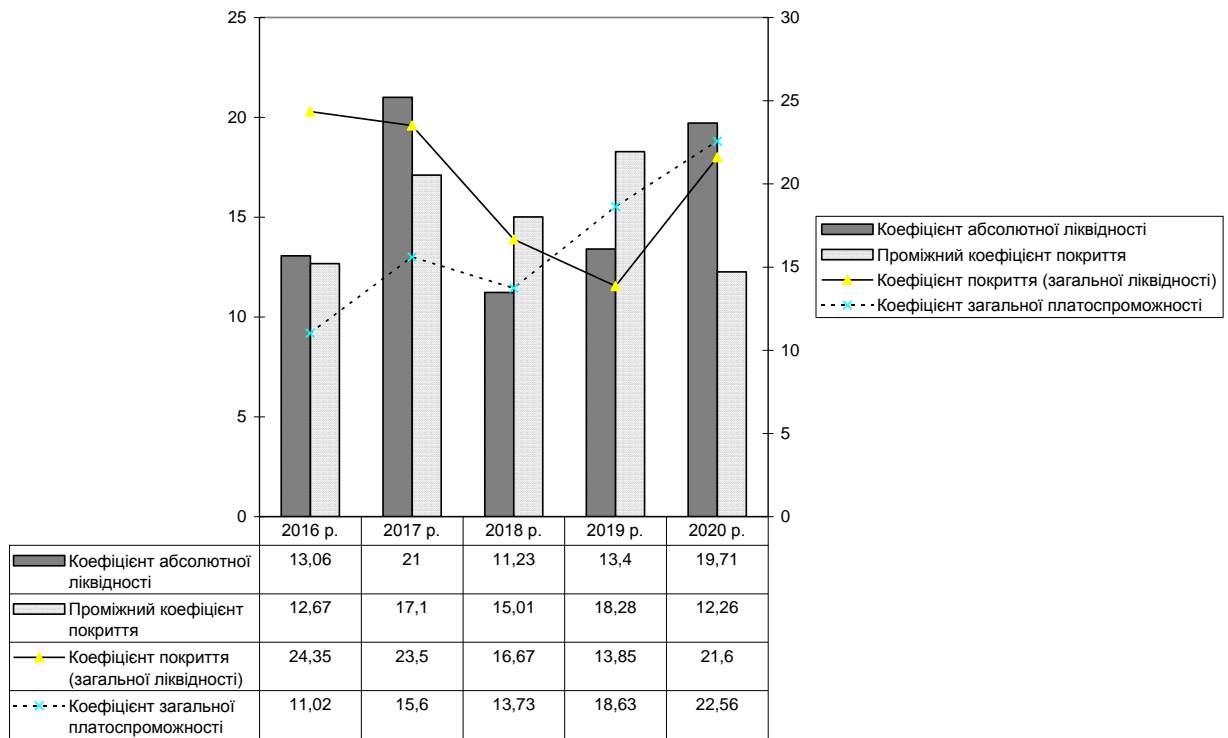
Додаток Б

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Новий Заповіт»

Додаток В

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів ТОВ «Новий Заповіт»

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану ТОВ «Новий Заповіт»

Показники	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
Показники ліквідності											
Коефіцієнт поточної ліквідності	24,35	10	23,5	10	16,67	10	13,85	10	21,6	10	8
Коефіцієнт швидкої ліквідності	11,02	10	15,6	10	13,73	10	18,63	10	22,56	10	8
Показники ділової активності											
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	102,88	7	153,44	5	101,85	8	102,53	5	98,14	8	9
Період оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів, днів	210,8	3	206,09	0	259,87	5	237,11	6	204,69	7	9
Період оборотності активів, днів	304,28	8	400,85	6	308,89	9	301,42	8	308,86	9	9
Показники фінансової незалежності											
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу, %	1,28	10	1,18	10	1,73	10	1,24	10	10,4	10	9
Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, %	90,71	10	90,82	10	90,14	10	90,74	10	90,95	10	9
Показники рентабельності											
Рентабельність продажу, %	25,29	10	17,53	10	25,25	10	29,48	10	21,78	10	9
Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	11,19	10	19,17	10	24,72	10	27,41	10	20,96	10	9
Рентабельність власного капіталу, %	20,27	10	19,19	9	5,5	10	17,65	10	21,04	10	9
Інші показники											
Знос основних засобів, %	21,93	6	21,76	3	21,05	8	23,72	7	23,48	8	7
Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	0	10	0	10	0	10	0	10	0	10	5
Інтегрований показник фінансового стану	8,75		7,87		9,04		8,08		9,02		100
Рейтинг фінансового стану	A		A		A		A		A		-

Додаток Ж

Витяг з удосконаленого Наказу про облікову політику

Розділ «Облік фінансових результатів»

1. Для обліку доходів від реалізації формувати інформацію в розрізі наступних субрахунків:

701 «Дохід від реалізації готової продукції»:

701.1 «Дохід від реалізації продукції оптовим покупцям»

701.2 «Дохід від реалізації продукції в роздріб»

701.3 «Дохід від реалізації продукції на експорт»

.....

2. Для обліку собівартості реалізації формувати інформацію в розрізі наступних субрахунків:

901 «Собівартість реалізованої готової продукції»:

901.1 «Собівартість реалізованої продукції оптовим покупцям»

901.2 «Собівартість реалізованої продукції в роздріб»

901.3 «Собівартість реалізованої продукції на експорт»

.....

3. Для обліку витрат на збут формувати інформацію в розрізі наступних субрахунків:

93 «Витрати на збут»:

931 «Витрати на збут з оптової торгівлі»

932 «Витрати на збут з роздрібною торгівлі»

.....

4. Для обліку фінансових результатів формувати інформацію в розрізі наступних субрахунків:

791 «Результат операційної діяльності»:

791.1 «Результат основної операційної діяльності»;

791.2 «Результат іншої операційної діяльності».

.....

Додаток 3

Запропонована методика проведення контролю формування
фінансових результатів в ТОВ «Новий Заповіт»